

KONFERENCIJA

“PRAVOSUĐE-TREKUTNO STANJE I PERSPEKTIVA SA AKCENTOM NA BORBU PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA”

IZVJEŠTAJ

Banja Luka, februar 2018.

SADRŽAJ

1.	DNEVNI RED	10
2.	UVODNA OBRAĆANJA	16
2.1	Michella Matuella, šefica Odjela za BiH i Albaniju pri Generalnoj direkciji za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije.....	17
2.2	Paul Horowitz, zamjenik šefa misije, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH.....	19
2.3	Milan Tegeltija, predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH.....	22
3.	PREZENTACIJE	30
3.1	Provođenje zaključaka sa konferencija održanih 2016. godine (EUSR i USAID): izazovi i dalji rad, uvodničar Admir Suljagić, direktor Sekretarijata VSTV-a BiH.....	31
3.2	Provođenje zaključaka Podkomiteta za pravdu, slobodu i sigurnost (SAA) iz 2016. godine i predstavljanje zaključaka iz 2017. godine (Brisel, 30.11. - 1.12.2017), uvodničar Richard Wood, viši savjetnik i šef Odjela za vladavinu prava EUSR u BiH.	36
3.3	Predstavljanje preliminarnih rezultata rada Stalne komisije VSTV-a BiH za legislativu, uvodničar Slavo Lakić, član VSTV-a BiH.....	39
3.4	Radna grupa III: Efikasnost i kvalitet tužilaštava, uvodničar Jadranka Lokmić-Misirača, potpredsjednica VSTV-a.....	43
3.5	Radna grupa IV: Efikasnost i kvalitet (sudovi), uvodničar Ružica Jukić, potpredsjednica VSTV-a BiH.....	46
3.6	Planovi za naredni period u pogledu povećanja efikasnosti sudova.....	58
4.	KLJUČNA ZAPAŽANJA KONFERENCIJE	60
4.1	Radna grupa I: Imenovanje i ocjenjivanje.....	61
4.2	Radna grupa II: Integritet i odgovornost.....	62
4.3	Radna grupa III: Efikasnost i kvalitet (tužilaštava).....	63
4.4	Radna grupa IV: Efikasnost i kvalitet (sudovi).....	64
4.5	Radna grupa V: Procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala sa posebnim osvrtom na saradnju tužilaca sa agencijama za provođenje zakona.....	65
5.	SPISAK UČESNIKA	66

KONFERENCIJA

**„PRAVOSUĐE-TRENUTNO STANJE
I PERSPEKTIVA SA AKCENTOM
NA BORBU PROTIV KORUPCIJE I
ORGANIZIRANOG KRIMINALA“**

IZVJEŠTAJ

BANJA LUKA, FEBRUAR 2018.

Banja Luka, februar 2018.

ORGANIZATOR:

Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV) BiH uz podršku USAID-ovog Projekta pravosuđa u BiH i Ureda Specijalnog predstavnika Evropske unije (EUSR) u BiH

DATUM:

1 i 2. februara 2018. godine

MJESTO:

Hotel „Bosna“ Banja Luka

UČESNICI:

Predstavnici VSTV-a BiH, pravosudnih institucija, međunarodnih organizacija, izvršne i zakonodavne vlasti, nevladinog sektora, profesionalnih udruženja i medija u BiH

UVODNA OBRAĆANJA:

Michella Matuella, šefica Odjela za BiH i Albaniju pri Generalnoj direkciji za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije

Paul Horowitz, zamjenik šefa misije, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH

Milan Tegeltija, predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH

PREZENTACIJE (PREMA DNEVNOM REDU):

Admir Suljagić, direktor Sekretarijata VSTV-a BiH

Monika Mijić, članica VSTV-a BiH

Richard Wood, viši savjetnik i šef Odjela za vladavinu prava EUSR u BiH

Jeroen Hooijer, šef Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu saradnju pri Generalnoj direkciji za pravdu i prava korisnika Evropske komisije

Slavo Lakić, član VSTV-a BiH

Vehid Šehić, predsjednik Foruma građana Tuzle

Selim Karamehić, član Predsjedništva VSTV-a BiH

Berina Alihodžić, članica VSTV-a BiH

Jadranka Lokmić-Misirača, potpredsjednica VSTV-a BiH

Ružica Jukić, potpredsjednica VSTV-a BiH

Napomena: Ova brošura sadrži samo ona uvodna obraćanja i prezentacije koje su bile dostupne u pisanoj formi. Prezentacije su preuzete i objavljene u originalnom obliku (u nekim slučajevima radi se o kombinaciji izlaganja i power point prezentacije).

O KONFERENCIJI

„Bosni i Hercegovini hitno su potrebni uspješni primjeri procesuiranja predmeta korupcije, organizovanog i privrednog kriminala. Tek takvo djelovanje koje ima uspješan završetak će poslati snažnu poruku da društvo ne toleriše, niti će tolerisati korupciju“, rekao je u svom uvodnom obraćanju na konferenciji Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) BiH zamjenik šefa misije Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u BiH Paul Horowitz. On je također istaknuo kako su ključ za borbu protiv korupcije sudije i tužioci odnosno njihova stručnost, profesionalizam i integritet.

Korupcija u Bosni i Hercegovini predstavlja jednu od najvećih opasnosti za stabilnost zemlje i vladavinu prava. To je ogromna prepreka društvenom, ekonomskom i političkom napretku zemlje, a posebno u njenim naporima na putu ka integracijama u Evropsku uniju. Prema istraživanju kojeg je proveo ACCOUNT (Anti-korupcijska mreža organizacija civilnog društva u BiH) „svake sekunde u BiH korupcija odnese 47 maraka.“¹

Od pravosudnog sistema u BiH očekuje se da bude jedan od osnovnih mehanizama za borbu protiv korupcije. Međutim, i domaći i međunarodni stručnjaci smatraju kako je odgovor pravosudnih institucija u BiH na korupciju još uvijek daleko od zadovoljavajućeg.²

Upravo iz ovih razloga, osnovni cilj organiziranja redovne godišnje konferencije VSTV BiH je kreirati platformu za susrete i razmjenu ideja rukovodećih ljudi u bh. pravosuđu, te uspostaviti praksu razvijanja dijaloga o tekućem procesu reforme pravosuđa u BiH, sa fokusom na borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala. Organizaciju ovih konferencija posljednjih nekoliko godina podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) kroz Projekt pravosuđa u BiH, te Ured Specijalnog predstavnika Evropske unije (EUSR) u BiH.

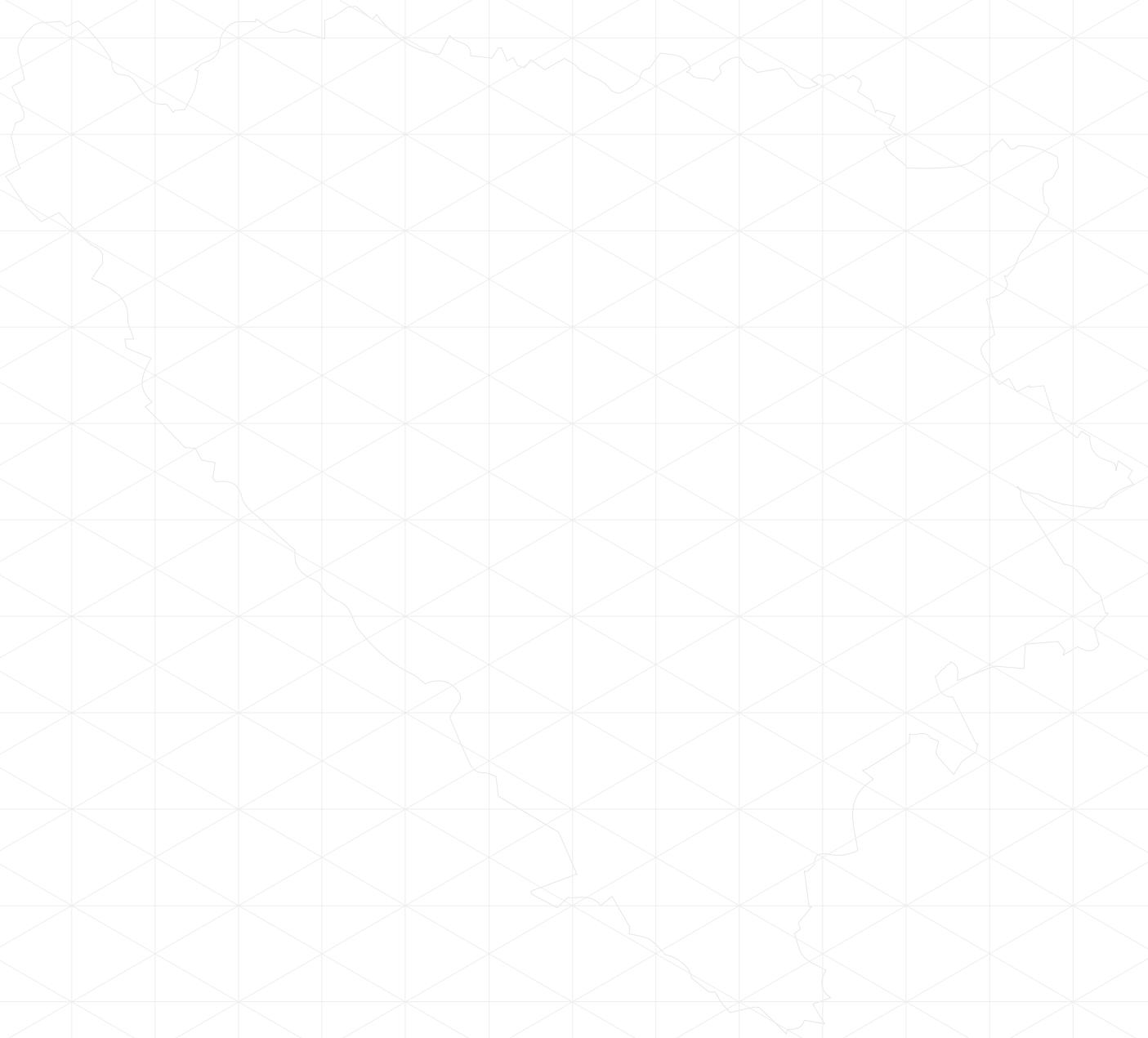
Na konferenciji je, između ostalog, predstavljen izvještaj o implementaciji zaključaka sa prošlogodišnje konferencije. Također, razgovaralo se i o aktivnostima koje se odnose na izmjenu postojećeg Zakona o VSTV BiH. Učesnici konferencije su bili podijeljeni u pet radnih grupa, gdje su razgovarali o sljedećim važnim temama: 1. **Imenovanje i ocjenjivanje (sudija i tužilaca)**; 2. **Integritet i odgovornost (sudija i tužilaca)**; 3. **Efikasnost i kvalitet (tužilaštava)**; 4. **Efikasnost i kvalitet (sudova)**; 5. **Procesuiranje korupcije i organiziranog kriminala, s posebnim osvrtom na saradnju tužilaca s agencijama za provođenje zakona.**

Ova brošura sadržava uvodna obraćanja i prezentacije sa konferencije koji su bili dostupni u pisanoj formi, kao i ključna zapažanja. Osnovni cilj izrade jedne ovakve brošure jeste da služi kao podsjetnik na diskusije sa konferencije, kao i na zaključke, radi lakšeg praćenja njihove implementacije u budućnosti.

1 Informacija dostupna na www.account.ba

2 ARC projektni izvještaj „Praćenje procesuiranja predmeta korupcije u BiH: prva procjena“ (strana 9); OSCE Misija u BiH (februar 2018. godine); izvještaj dostupan na: <https://www.osce.org/bs/mission-to-bosnia-and-herzegovina/373207?download=true>

DNEVNI RED

Prvi dan, 1. februar 2018.

- 10.00 - 10.30** Dolazak gostiju
- 10.30 - 11.00** Uvodna obraćanja:
- Michella Matuella, šefica Odjela za BiH i Albaniju pri Generalnoj direkciji za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije
- Paul Horowitz, zamjenik šefa misije, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH
- Milan Tegeltija, predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH
- 11.00 - 11.30** Izjave za medije – pauza
- 11.30 - 11.50** Provođenje zaključaka sa konferencija održanih 2016. godine (EUSR i USAID): izazovi i dalji rad
- Uvodničar: Admir Suljagić, direktor Sekretarijata VSTV-a BiH
- Diskusija
- 11.50 - 12.15** Akcioni plan za provođenje mjera povodom odluka Ustavnog suda BiH o kršenju prava na suđenje u razumnom roku
- Uvodničar: Monika Mijić, članica VSTV-a BiH
- Diskusija
- 12.15 - 12.30** Provođenje zaključaka Podkomiteta za pravdu, slobodu i sigurnost (SAA) iz 2016. godine i predstavljanje zaključaka iz 2017. godine (Brisel, 30.11. - 1.12.2017).
- Uvodničar: Richard Wood, viši savjetnik i šef Odjela za vladavinu prava EUSR u BiH
- Diskusija
- 12.30-13.30** Ručak
- 13.30-15.00** Nezavisnost pravosuđa u BiH - Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću: trenutno stanje i perspektiva
- Uvodničar: Jeroen Hooijer, šef Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu saradnju pri Generalnoj direkciji za pravdu i prava korisnika Evropske komisije
- Predstavljanje preliminarnih rezultata rada Stalne komisije VSTV-a BiH za legislativu
- Uvodničar: Slavo Lakić, član VSTV-a BiH
- Predstavljanje inicijativa civilnog društva u pogledu novog Zakona o VSTV-u BiH
- Uvodničar: Vehid Šehić, predsjednik Foruma građana Tuzle
- Diskusija

15.00 - 18.00

Radna grupa I:

Tema: Imenovanje i ocjenjivanje

Uvodničar: Selim Karamehić, član Predsjedništva VSTV-a BiH

Moderatori: Selim Karamehić, član Predsjedništva VSTV-a BiH,
Dragomir Vukoje, član VSTV-a BiH, Mahmut Švraka, član VSTV-a BiH i
Hajro Pošković, zamjenik direktora Sekretarijata VSTV-a BiH

Radna grupa II:

Tema: Integritet i odgovornost

Uvodničar: Berina Alihodžić, članica VSTV-a BiH

Moderatori: Berina Alihodžić, članica VSTV-a BiH, Jadranka Ivanović, članica VSTV-a
BiH i Mirza Hadžiomerović, zamjenik glavne disciplinske tužiteljice VSTV-a BiH

Radna grupa III:

Tema: Efikasnost i kvalitet (tužilaštva)

Uvodničar: Jadranka Lokmić-Misirača, potpredsjednica VSTV-a

Moderatori: Jadranka Lokmić-Misirača, potpredsjednica
VSTV-a BiH i Željka Radović, članica VSTV-a BiH

Radna grupa IV:

Tema: Efikasnost i kvalitet (sudovi)

Uvodničar: Ružica Jukić, potpredsjednica VSTV-a BiH

Moderatori: Ružica Jukić, potpredsjednica VSTV-a BiH
i Violanda Šubarić, članica VSTV-a BiH

Radna grupa V:

**Tema: Procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala sa
posebnim osvrtom na saradnju tužilaca sa agencijama za provođenje zakona**

Uvodničar: Slavo Lakić, član VSTV-a BiH

Moderatori: Milan Tegeltija, predsjednik VSTV-a BiH, Slavo Lakić, član VSTV-a BiH,
Milijana Buha, članica VSTV-a BiH i Admir Suljagić, direktor Sekretarijata VSTV-a BiH

Drugi dan, 2. februar 2018.

09.00 – 9.45	Prezentacija Radne grupe I: Imenovanja i ocjenjivanje
09.00 - 09.15	Prezentacija zaključaka
09.15 - 9.45	Diskusija
9.45 - 10.30	Prezentacija Radne grupe II: Integritet i odgovornost
9.45 - 10.00	Prezentacija zaključaka
10.00 – 10.30	Diskusija
10.30 - 11.00	Pauza
11.00 - 11.45	Prezentacija Radne grupe III: Efikasnost i kvalitet tužilaštava
11.00 - 11.15	Prezentacija zaključaka
11.15 - 11.45	Diskusija
11.45 - 12.30	Prezentacija Radne grupe IV: Efikasnost i kvalitet sudova
11.45 - 12.00	Prezentacija zaključaka
12.00 - 12.30	Diskusija
12.30 - 13.15	Prezentacija Radne grupe V: Procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala sa posebnim osvrtom na saradnju tužilaca sa agencijama za provođenje zakona
12.30 - 12.45	Prezentacija zaključaka
12.45 - 13.15	Diskusija
13.15	Kraj konferencije
13.30	Ručak

UVODNA OBRAĆANJA

Michella Matuella, šefica Odjela za BiH i Albaniju pri Generalnoj direkciji za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije

* Govor prenosimo u originalnoj formi (na engleskom jeziku)

President Tegetlija,

distinguished judges and prosecutors of BiH,

ladies and gentlemen,

It is a pleasure for me to address you today. This 3rd annual conference co-financed by the EUSR is a proof of the importance we attach to the judicial reforms in BiH.

Rule of law is at the foundation of the EU. That's why it is also at the core of the accession process. Any country aspiring to join the EU has to give evidence of an independent, impartial, accountable, efficient and professional judiciary that guarantees the Rule of Law. The credibility of the accession process depends on that.

There cannot be any compromise on this point - no Rule of Law, no accession.

We need to be very clear: experience shows that the entrenchment of the Rule of Law needs to be deep in order to be sustainable after accession. As President Juncker has stressed, 'The Rule of Law is not an optional in the European Union. It is a must.' That's why the European Commission is very firm in defending the Rule of Law and judicial independence within the EU and in the accession process.

If the judicial pillar is weak, the Rule of Law and democracy risk falling apart. This clearly shows the key role judges and prosecutors, have in accession process.

BiH has taken the political decision to apply for EU membership. All BiH institutions, including the judiciary, have, therefore, to work towards this objective. The Opinion process is a game changer for BiH, as for the first time BiH's preparedness to join the EU is being assessed thoroughly in all areas of the EU law and policies, notably in the fundamental area of judiciary.

And it is clear that there are challenges.

Regrettably, in BiH undue pressure and political interferences in the judiciary remain a reality. The judiciary, on the contrary, must be - and be perceived - as free from any political influence. Judges and prosecutors must carry out their sensitive functions with professionalism and impartiality. I am sure that each member of the judiciary feels this responsibility!

Independence is not only a matter of rules but also of values! Judges and prosecutors must withstand and denounce any form of undue influence. Judges and prosecutors must also withstand the most subtle form of undue influence: self-censorship or the wish of pleasing the power.

Let me quote Giovanni Falcone, the Italian judge killed by the mafia: 'The judiciary has always stressed its own independence but too often it has let itself to be lured by the power.'

At the same time, politicians must refrain from trying to unduly influence judges and prosecutors. Independence, indeed, is not a privilege - it's a duty. And this duty matches with citizens' right to impartial and effective justice.

A judiciary that is not independent is not really able to fight against corruption. Reinforcing the integrity within the judiciary and providing solid results in the fight against corruption at all levels is key to regain the confidence of the citizens in the judicial system in BiH.

But how to address those challenges?

The Commission has been providing expert advice through a number of peer reviews where EU MS judges and prosecutors have discussed with their colleagues here in BiH the main features of the professional life in the judiciary.

We welcome, therefore, the Action Plan adopted by the HJPC for the implementation of the Commission recommendations stemming from a number of peer review conducted in the past 18 months. These recommendations are not another set of materials for filing and collecting dust. They are your guidelines for addressing the reform of the judiciary where it is the most needed: appointment and disciplinary procedures of judicial office holders, performance appraisal and financial declaration, initial and continuous judicial education. A number of those recommendations can be implemented directly by the High Judicial and Prosecutorial Council. Others will have to be reflected - together with the Venice Commission recommendations - in the long-awaited revision of the law on the HJPC.

Of course, other work has been recently conducted or is planned in the wider area of Rule of Law. I'm thinking of the peer review that looked into the whole chain of the criminal procedure in the fight against corruption and organized crime. I'm thinking also of the peer reviews that will be held in the next months on corruption prevention as well as on law enforcement.

We are committed to monitor the implementation of the HJPC Action Plan closely and we are ready to provide further policy guidance - notably thanks to the expertise of the specialized services within the Commission. We will also support your efforts financially as continuation of our longstanding assistance - EUR 50 million have been granted to the judiciary in BiH over the past 15 years.

Let me conclude by stressing that the European standards set the direction of the judicial reforms - but it is up to you to advance on the European path, thus improving the judiciary and strengthening rule of law in the interest of the citizens. We are, therefore, looking forward to seeing the action plan turned into concrete measures. I am sure that this conference will provide you with additional impetus to your work.

Thank you! I wish you a fruitful discussion.

Paul Horowitz, zamjenik šefa misije, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u BiH

Hvala vam. Čast mi je što sam danas ovdje. Posebno se želim zahvaliti Michella Matuella iz EU i g. Tegeltiji predsjedniku VSTV BiH, koji će danas zajedno sa mnom dati uvodna obraćanja. Ambasada SAD-a i USAID izražavaju zadovoljstvo što su dio današnje anti-korupcijske konferencije. Naše prisustvo, zajedno sa partnerima iz EU, govori o nastavku podrške i našoj opredijeljenosti za reforme i jačanje pravosudnog sektora u BiH.

Građani BiH smatraju da je korupcija jedan od najvećih problema sa kojim se zemlja suočava na putu ka EU. Drugi takav problem je stanje privrede – tj. nedostatak radnih mjesta. A zajedno korupcija i izgubljene ekonomske prilike sprečavaju BiH da ostvari svoj puni potencijal. Zbog toga su SAD predane borbi protiv korupcije u BiH. Manje korupcije znači više jednakosti pred zakonom, te to doprinosi uspostavljanju vladavine koja počiva na pravilima, što je nešto što ova zemlja tek treba da ostvari.

Ključ za borbu protiv korupcije jesu sudije i tužioci. Oni imaju odgovornost – ali i potrebu za odgovarajućim resursima – da se učinkovito bore protiv korupcije u javnom sektoru i da procesuiraju najteže oblike krivičnih djela. Ti napori su neophodni kako bi se osigurao integritet javnih institucija, uključujući i institucije u kojima rade sudije i tužioci. Zbog toga su stručnost, profesionalizam, i integritet sudija i tužilaca ključni za uspjeh cjelokupne borbe protiv korupcije.

SAD su i dalje veoma zabrinute zbog političkog uticaja koji je široko rasprostranjen unutar svake pore pravosuđa u BiH. Zbog toga, SAD zajedno sa građanima Bosne i Hercegovine rade na otklanjanju ovog negativnog uticaja. Vlada SAD-a već duže vrijeme saraduje sa VSTV BiH u nastojanju da podrži napore Vijeća da unaprijedi sposobnost pravosuđa da se bori protiv korupcije.

Dobra vijest je da VSTV ima nekoliko prilika da unaprijedi stanje i da osigura momentum za kontinuirani napredak u smislu kreiranja jačih, otpornijih i transparentnijih pravosudnih institucija.

Akcioni plan

U novembru 2017. godine, VSTV se obavezao na provedbu Akcionog plana³. To je prvi korak u implementaciji preporuka iz Peer Review-a⁴ koje imaju za cilj da pomognu BiH da napreduje na putu koji su odabrali njeni građani. Usvajanje ovog šestomjesečnog plana predstavlja značajan prvi korak. Sada je vrijeme za njegovu implementaciju. Brojne reforme koje su identifikovane u Akcionom planu odražavaju dogovore koji su postignuti na ranijim sličnim konferencijama. Činjenica da i danas govorimo o nekim od tih aktivnosti je veoma ilustrativna. Vrijeme je da se pređe sa riječi na djela.

Svi znamo da su neophodne značajne izmjene Zakona o VSTV kako bi se unaprijedila transparentnost i nezavisnost Vijeća. Ambasada SAD-a, putem našeg Projekta kojeg implementira USAID, spremna je da podrži ovaj važan proces tokom narednih šest mjeseci kako bismo pretočili Akcioni plan u stvarnost. U međuvremenu, postoje brojne kratkoročne mjere, koje su također dio Akcionog plana, a koje se mogu provesti već danas.

Jedna takva prilika odnosi se na proces imenovanja. VSTV uskoro pristupa procesu imenovanja glavnog državnog tužioca i njegovog zamjenika. Mi se nadamo da će Vijeće bez odlaganja izmijeniti proces imenovanja, u skladu sa preporukama iz Peer Review-a i Akcionog plana, čime bi se osiguralo da proces bude pošten i transparentan.

Imovinski kartoni

Druga takva prilika vezana je za reformu sistema za prijavu imovinskih kartona za sudije i tužioce. VSTV i Vlada SAD-a radili su zajedno na izradi poboljšane verzije obrasca za prijavu imovine i pratećih pravilnika. Po završetku ovog zadatka, obrazac i pravilnici pomoći će da se bolje regulišu prijavljivanje imovine, te da se obrasci iskoriste za otklanjanje potencijalnih sukoba interesa. Obrazac i pravilnici pomoći će također i kod identifikovanja i procesuiranja predmeta nezakonitog bogaćenja sudija i tužilaca.

Koliko sam upoznat, VSTV će razmatrati usvajanje pravilnika i izmijenjenog obrasca za prijavu imovine za sudije i tužioce na sljedećoj sjednici koja je zakazana za sredinu februara. Poboljšanja o kojima ovdje govorimo uključuju iskustva zemalja iz regiona i drugih evropskih zemalja i mogla bi poslužiti kao model po kojem bi se mogle ravnati i druge dvije grane vlasti u BiH. Potencijal o kojem ovdje govorimo je ogroman. Pozivam VSTV da bude predvodnik i da uvede pozitivne promjene usvajanjem ove važne inicijative.

Planovi integriteta

Vlada SAD-a i VSTV također su zajedno radili na rješavanju slučajeva korupcije i nedostatka transparentnosti u radu sudova i tužilaštava širom BiH. Jedan način da se to postigne je usvajanje i uvođenje planova integriteta i obukom više od 200 uposlenika pravosudnih institucija o načinu primjene tih planova.

Plan integriteta je „alat“ za upravljanje rizikom, a cilj mu je smanjenje broja slučajeva zloupotrebe ovlasti sudija i tužilaca. Planovi imaju za cilj da osiguraju da sudije i tužioci obavljaju svoje dužnosti

3 Akcioni plan implementacije preporuka Evropske komisije dostupan je na ovom linku <https://pravosudje.ba/vstv/faces/kategorijevijesti.jsp?ins=10001&modul=7693&kat=10144>

4 Preporuke Evropske komisije (Peer Review) dostupne su na ovom linku <https://pravosudje.ba/vstv/faces/kategorije.jsp?ins=10001&modul=7693&kat=10144&kolona=115100>

transparentno i u skladu sa zakonom. Zaključno sa krajem 2017. godine, sve pravosudne institucije u BiH izradile su planove integriteta kao sredstvo za borbu protiv korupcije unutar pravosuđa.

Sada je vrijeme za provedbu usvojenih planova.

Procesuiranje korupcije

Još jedno pitanje koje želim naglasiti je značaj samog procesuiranja korupcije. Mislim da ćemo se svi složiti da postoji potreba za konkretnijim radnjama po ovom pitanju od strane tužilaštava i sudova. Broj predmeta sa visokopozicioniranim zvaničnicima koji su uspješno procesuirani u BiH razočaravajuće je nizak. Taj broj će nastaviti da pada ukoliko se političarima dozvoli da ovladaju ili vrše uticaj na pravosuđe.

Hitno su potrebni uspješni primjeri procesuiranja predmeta korupcije, organizovanog i privrednog kriminala. Kada to kažem, ne mislim na uspjeh mjereno samo statističkim pokazateljima. Ovdje mislim na stvarne rezultate, rezultate zbog koji će doći do promjena u borbi protiv korupcije u BiH. Ovdje govorimo o procesuiranju predmeta u kojima su optuženi visokopozicionirani službenici. Ovdje govorimo o strožijim kaznama, zajedno sa učinkovitim oduzimanjem nezakonito stečene imovine.

Tek takvo djelovanje, koje ima uspješan završetak, može imati preventivni efekat. Tek takvo djelovanje će poslati snažnu poruku da društvo ne toleriše, niti će tolerisati korupciju. Poruka mora biti jasna: Niko nije iznad zakona. Često čujemo ili čitamo da se reformama u BiH upravlja iz vana, od strane međunarodne zajednice. Istina je da su sve te reforme odgovor na vapaje građana BiH – njihove vapaje za pravdom, jednakosti, vladavinom prava, stabilnosti i prosperitetom. Ovo su više nego razumne stvari za tražiti i za očekivati od jednog društva.

Istina je zapravo da bez vodeće uloge i posvećenosti institucija u BiH, uključujući VSTV, sudove, tužilaštva, ne postoji ta količina vanjske pomoći koja može odgovoriti na sve potrebe građana ove zemlje. Apelujem na vas da pažljivo slušate pozive koje upućuju građani BiH i da budete neumorni u traganju za smislenim reformama koje su potrebne pravosudnim institucijama. Također apelujem na vas da preuzmete vodeću ulogu u provedbi spomenutih aktivnosti i da to činite pošteno, predano i smjerno što su osobine koje se očekuju od javnih službenika.

Drago mi je što danas učestvujem na ovoj konferenciji, jer su pitanja o kojima razgovaramo od neizmjernog značaja za BiH. Ovo je forum za susrete i razmjenu iskustava, za izdvajanje vremena i pružanje podrške jednih drugima, kao i iznalaženje prijeko potrebnih rješenja i njihovog provođenja u djela.

Vlada SAD-a izražava zadovoljstvo što može biti dio takvih napora. Želim vam svima produktivnu i uspješnu konferenciju.

Hvala.

Milan Tegeltija, predsjednik Visokog sudskog i tužilačkog savjeta BiH

Uvažene dame i gospodo,
cijenjeni predstavnici Evropske unije i diplomatskog kora,
zakonodavne i izvršne vlasti,
predstavnici akademske zajednice,
cijenjeni predsjednici sudova i glavni tužioci,
uvaženi predstavnici strukovnih udruženja,
nevladinih i međunarodnih organizacija,

Izuzetna mi je čast pozdraviti vas u ime Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine i zahvaliti vam se što svojim prisustvom dajete lični doprinos uspjehu konferencije, koju je Savjet organizovao uz podršku Kancelarije specijalnog predstavnika Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Misije USAID-a u Bosni i Hercegovini.

Vjerujem da zajedničkim radom u naredna dva dana možemo ostvariti ciljeve konferencije - utvrditi postojeće stanje i na temelju izazova sa kojima smo se susretali i dometa koje želimo postići, definisati perspektivu daljeg razvoja pravosuđa u našoj zemlji.

Uz cijenjenog predstavnika Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Bosni i Hercegovini gospodina Horowitz-a kao suorganizatora konferencije, danas je sa nama posebno draga gošća iz Brisela, gospođa Mihela Matuela, rukovoditeljica Odjela za Bosnu i Hercegovinu i Albaniju pri Generalnoj direkciji za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije, pa bih svoje naredne riječi posvetio krucijalnoj ulozi pravosuđa u kontekstu uspješnog usvajanja univerzalnih evropskih vrijednosti i konačno, pridruživanja evropskoj zajednici.

Vladavina zakona je jedan od najvećih izazova na putu ka članstvu Bosne i Hercegovine u Evropskoj uniji. Poglavlja 23 „Pravosuđe i ljudska prava“ i 24 „Pravda, sloboda i sigurnost“ biće ključne oblasti u pregovorima naše zemlje sa Evropskom unijom. Velika odgovornost za uspjeh pregovora o navedenim poglavljima leži upravo na pravosuđu.

Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je odlučan da, zajedno se pravosudnom zajednicom, preuzme punu odgovornost u okviru svojih nadležnosti u ovom procesu.

Naš konačni, zajednički cilj je da imamo pravosuđe koje može odgovoriti na kriterije Evropske unije i koje će u potpunosti biti usklađeno sa evropskim standardima.

Naša evropska perspektiva zavisi isključivo od naše posvećenosti saradnji sa Evropskom unijom i spremnosti da dokažemo našu iskrenu želju da budemo dio ove zajednice.

Uvažavajući navedeno opredjeljenje, podsjećam da je Visoki sudski i tužilački savjet, kao ravnopravan učesnik Strukturiranog dijaloga, realizirao brojne aktivnosti koje predstavljaju djelotvoran odgovor na preporuke Evropske komisije definirane u okviru Strukturiranog dijaloga, s ciljem osiguranja temeljnih principa pravosuđa - nezavisnosti, efikasnosti, nepristrasnosti i odgovornosti.

Evropska komisija je, sa svoje strane, utvrđivanjem preporuka i odgovornosti za njihovu realizaciju istakla značaj Savjeta u procesu uspostavljanja vladavine prava i podržala tehničke razgovore usmjerene na jačanje funkcije Savjeta.

Naša trenutna saradnja sa Evropskom komisijom je koncentrisana na ispunjavanje preporuka Misije stručne procjene Evropske komisije poznatijih u engleskoj inačici Peer Review, a koje se odnose na rad i nadležnosti Savjeta, preciznije na Poslovnik Visokog sudskog i tužilačkog savjeta, potom na imenovanja, na disciplinski postupak, na ocjenjivanje i na finansijske izvještaje nosilaca pravosudnih funkcija.

Kada kažem da su saradnja i naš rad „koncentrisani“ onda mislim da su svi kapaciteti Savjeta trenutno usmjereni na ispunjavanju ovih preporuka.

Kako bismo ostvarili postavljene rokove pripremljeni su akcioni planovi za svaku navedenu oblast. Nadalje, uz svakodnevni i cjelodnevni rad Stalnih komisija Savjeta, u februaru će biti organizovane i sedmične sjednice Savjeta u cilju praćenja napretka u radu Stalnih komisija, odnosno obavljanju aktivnosti ključnih za realizaciju preporuka.

Ono što mogu reći u ovom trenutku jeste da realizacija preporuka Peer Review-a teče u skladu sa zadatim rokovima, a prisutne bih podsjetio da je rok za implementaciju preporuka 30. juni 2018. godine, izuzev kada je riječ o preporukama iz oblasti imenovanja kojima je rok za realizaciju nepuni mjesec, tačnije 28. februar 2018. godine.

Vjerujem da je naš dosadašnji doprinos u realizaciji preporuka Strukturiranog dijaloga i naša posvećenost realizaciji preporuka Peer Review-a dobra referenca i dokaz da Savjet može biti pouzdan i kvalitetan partner u procesu pridruživanja i da naša posvećenost evropskom putu nema alternativu.

Neosporno je da su u posljednjem desetljeću Visoki sudski i tužilački savjet i bosanskohercegovačko pravosuđe ostvarili značajan napredak i mjerljiv uspjeh. Ova činjenica je posebno važna s obzirom na izuzetno složen društveno-politički ambijent u kojem se reforma odvijala.

Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je vrijedno radio na osiguranju pravne sigurnosti i jednakosti svih građana naše zemlje pred zakonom. Uložili smo velike napore u kreiranje pravosuđa koje postupa u skladu sa najboljim praksama visokorazvijenih evropskih zemalja. Osigurali smo poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, učinili smo pravosuđe naše zemlje transparentnim i dostupnim svim građanima.

Hrabro smo se uhvatili u koštac sa ogromnim brojem predmeta koji su se desetljećima generisali u pravosuđu.

Još je dosta posla ispred nas o čemu svjedoči i tačka današnjeg dnevnog reda pod nazivom „Akcioni plan za provođenje mjera povodom odluka Ustavnog suda BiH o kršenju prava na suđenje u razumnom roku“, ali smo konkretnim mjerama - planovima za rješavanje starih predmeta, orijentacionim mjerilima, informatizacijom, rekonstrukcijom i modernizacijom zgrada pravosudnih institucija - ostvarili relevantan i mjerljiv uspjeh.

Naš uspjeh se može relativizirati, ali je činjenica da na osnovu zalaganja Visokog sudskog i tužilačkog savjeta, predsjednika sudova i sudija, uz podršku međunarodnih donatora, u pravosuđu više nema predmeta starih desetljeće i više.

I predmeti stariji od pet godina gotovo su riješeni i nastavićemo raditi jednakim intenzitetom kako bismo ih u potpunosti eliminisali i stavili tačku na kritiku kada je riječ o efikasnosti pravosuđa.

Govoreći jezikom brojki od 2010. do 2016. godine došlo je do smanjenja broja neriješenih predmeta za 165.777 predmeta, odnosno 33 posto.

Primjenom planova za rješavanja predmeta u periodu od 2010. do kraja 2016. godine riješeno je više od 650.000 predmeta, a do kraja novembra 2017. godine gotovo 800.000 predmeta.

Prosječno trajanje neriješenih nekomunalnih građanskih predmeta na prvostepenim sudovima je smanjeno za 19 posto, smanjen je i broj stečajnih predmeta, a povećan broj riješenih predmeta ratnih zločina.

Pozitivan trend skraćivanje trajanja postupaka pred sudovima postoji i on će se nastaviti.

Spomenuo sam da je došlo do povećanja broja procesuiranih predmeta ratnih zločina, s tim u vezi podsjetio bih da je procesuiranje predmeta ratnih zločina specifikum pravosuđa u Bosni i Hercegovini kojeg su pratili brojni problemi.

Kako bismo pronašli rješenja za njih, Evropska unija nam je osigurala značajnu finansijsku podršku namijenjenu za finansiranje plata sudija, tužilaca i dodatnog stručnog i administrativnog osoblja, kao i za materijalne troškove u vezi s procesuiranjem predmeta ratnih zločina.

Osnovni cilj ove podrške jeste unapređenje efikasnosti procesuiranja predmeta ratnih zločina i to kroz smanjenje broja neriješenih predmeta ratnih zločina u tužilaštvima za 50 posto u periodu od pet godina, odnosno od 2014. do 2018. godine.

Pitanje je koje nam se nameće na početku 2018. godine jeste kakav nam je rezultat u realizaciji ovog cilja?

Aktivnosti koje su sprovedene na procesuiranju predmeta ratnih zločina u prethodnom periodu rezultirale su smanjenjem ukupnog broja neriješenih predmeta ratnih zločina za oko 37 posto do kraja 2017. godine.

Ukupan broj neriješenih takozvanih KTRZ predmeta u svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini je smanjen sa 1210 predmeta na 769 KTRZ predmeta, u periodu od 2014. do kraja 2017. godine.

Dakle, krećemo se prema zacrtanom cilju i vjerujemo da ćemo ga na kraju ove godine postići.

Kada je riječ o izmjenama i dopunama Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, Radna grupa sastavljena od predstavnika relevantnih institucija je usvojila tekst nacrtu izmjena i dopuna Državne strategije koji će biti poslat Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Izmjene i dopune Državne strategije obuhvatile su oblasti koje su u okviru analiza, izvještaja i zaključaka Nadzornog tijela za praćenje realizacije Strategije, prepoznate kao nerealizirane i koje je potrebno unaprijediti, i to: (1) prioritetno procesuiranje najsloženijih predmeta ratnih zločina; (2) fleksibiliziranje kriterijuma za ocjenu složenosti predmeta ratnih zločina; (3) određivanje

roka za procesuiranje predmeta; (4) uspostava efikasnog mehanizma upravljanja predmetima; (5) ujednačavanje sudske prakse; (6) procjena ljudskih i materijalnih kapaciteta adekvatnih za efikasno procesuiranje, (7) prevazilaženje problema u oblasti regionalne saradnje i (8) jačanje nadzora nad implementacijom izmijenjene i dopunjene Državne strategije odnosno jačanje uloge Nadzornog tijela.

Šta će unapređenje Strategije tačno značiti za pravosuđe?

Opravdano je očekivati prenos većeg broja predmeta ratnih zločina sa nivoa Bosne i Hercegovine na nivo entitetskog i pravosuđa Brčko distrikta BiH. S tim u vezi, potrebno je iznaći sredstva za jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta pravosudnih institucija na nivou entiteta i Brčko distrikta BiH za procesuiranje ovih predmeta, a nakon isteka podrške Evropske unije. Naime, jedna od pretpostavki efikasnog procesuiranja predmeta ratnih zločina su upravo adekvatni ljudski resursi potrebni za rad na kompleksnim predmetima kao što su predmeti ratnih zločina.

Nadamo se da će sredstva za uspješnu implementaciju revidirane Strategije biti osigurana i da ćemo u skoroj budućnosti moći staviti tačku na ovaj bolni dio naše istorije.

Koliko je značajno pitanje kojem ću posveti pažnju u narednim minutama, govori i dnevni red ovogodišnje konferencije, u koji smo uvrstili novu temu pod naslovom: „Procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala sa posebnim osvrtom na saradnju tužilaca sa agencijama za provođenje zakona“.

Poznato je da je jedna od zamjerki na rad pravosuđa procesuiranje malog broja predmeta korupcije u kojima su glavni akteri visokopozicionirani državni dužnosnici.

Štaviše, čini se da se rad cjelokupnog pravosuđa mjeri isključivo procesuiranjem ovih predmeta.

Neću ulaziti u adekvatnost ove mjerene jedinice posebno imajući u vidu da raspoloživi podaci govore da je u prethodnom periodu procesuiran značajan broj funkcionera.

Ono što želim istaći jeste da rezultati u ovoj oblasti mogu biti značajno bolji!

Problemu korupcije se mora pristupiti efikasnije, dinamičnije i posvećenije, i tu nema dvojbe.

Savjet je poduzeo niz aktivnosti, u koordinaciji sa drugim institucijama koje djeluju u ovoj oblasti i shodno tome očekujemo i bolje rezultate.

Tako je sačinjena lista koruptivnih krivičnih djela i uvedena posebna oznaka za ovu vrstu predmeta s ciljem jedinstvenog načina zavođenja ovih predmeta u svim tužilaštvima i lakšeg statističkog praćenja u cilju analiziranja trendova i predlaganja mjera.

Izmijenjen je Pravilnik o orijentacionim mjerilima na način da se korekcijom norme stimuliše rad tužilaca na ovoj vrsti predmeta.

Izrađen je program i sprovedena dvogodišnja specijalistička obuka za 30 tužilaca na temu „Korupcija“ i 30 tužilaca na temu „Organizovani kriminal“.

Izrađen je edukativni modul „Otkrivanje i procesuiranje krivičnih djela korupcije“ i educirano oko 100 tužilaca i ovlaštenih službenih lica.

Takođe je oko 100 tužilaca i ovlaštenih službenih lica prošlo edukaciju na temu „Pojavni oblici privrednog kriminala i način njihovog dokazivanja“.

Čak 600 ovlaštenih službenih lica je prošlo edukaciju na temu „Kvalitet izvještaja o počinjenom krivičnom djelu s posebnim osvrtom na predmete privrednog kriminala i korupcije“.

Sačinjen je i distribuiran obrazac za planiranje složenih istraga kao alat koji svoju primjenu nalazi u predmetima privrednog kriminala i korupcije.

Kroz rad Strateškog foruma za saradnju tužilaca i ovlaštenih službenih lica uspostavljen je novi model saradnje Agencije za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije sa okružnim i kantonalnim tužilaštvima.

Nadalje, Savjet zagovara uspostavu stalnih zajedničkih istražnih timova tužilaštava i policije uz napomenu da su do sada ovi timovi formirani na području Banja Luke, Sarajeva i Zenice, prioritarno za procesuiranje krivičnih djela korupcije, privrednog i organizovanog kriminala.

Kada je u pitanju statistika, sudovi su tokom 2017. godine donijeli 186 presuda u predmetima korupcije takozvani KTK predmeti, što je povećanje za 8 posto u odnosu na godinu ranije, pri čemu je broj osuđujućih presuda povećan za 5 posto.

U toku 2017. godine izrečene su 43 zatvorske kazne u KTK predmetima, što je povećanje od 10 posto u odnosu na 2016. godinu.

Broj novčanih kazni izrečen u KTK predmetima u toku 2017. godine bio je 10, što je za 25 posto više izrečenih novčanih kazni u ovoj vrsti predmeta u odnosu na prethodnu godinu.

Najvećim brojem osuđujućih presuda izrečene su uslovne osude (103).

Kada je riječ o ukupnom broju predmeta organizovanog kriminala, takozvanih KTO predmeta, u toku 2017. godine u radu je bio 321 predmet, što predstavlja povećanje ove vrste predmeta u radu u odnosu na 2016. godinu. U toku 2017. godine ukupno je riješeno 177 KTO predmeta u tužilaštvima, što je povećanje od 1 posto u odnosu na godinu ranije, a tokom 2017. godine sudovi su donijeli 25 presuda u predmetima organizovanog kriminala, što je 47 posto više u odnosu na 2016. godine. Od ovih 25 presuda, 24 su osuđujuće.

U odnosu na strukturu osuđujućih presuda, najveći broj presuda, odnosno 21 presuda odnosi se na izricanje zatvorske kazne.

Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala prioritet je za Bosnu i Hercegovinu, za Visoki sudski i tužilački savjet i pravosudne institucije i za sve građane Bosne i Hercegovine, i mi ćemo dati svoj maksimum da doprinesemo uspjehu ove borbe.

Veoma ozbiljno se bavimo i pitanjem odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija.

Pravosuđe koje procesuiraju tužioce i sudije nije, kako se želi predstaviti, loše pravosuđe. To je odgovorno pravosuđe koje je spremno suočiti se unutrašnjim problemima i „ispratiti“ iz sistema pojedince koji svojim ponašanjem narušavaju zakone naše zemlje i ruše ugled cjelokupnog pravosudnog sistema.

Tako smo od 2004. godine do danas „ispratili“ 10 nosilaca pravosudne funkcije koji su razriješeni dužnost te njih još 11 koji su dali ostavku tokom disciplinskog postupka.

Pismenu opomenu smo uručili za 64 sudije i tužioce, a javnu opomenu su dobili 87 nosilaca pravosudnih funkcija. Platu smo smanjili u 95 slučajeva.

Ukupno smo u navedenom periodu izrekli 261 disciplinsku mjeru.

Podsjećam dobronamjerne i manje konstruktivne kritičare da samo pravosuđe koje ima visok nivo integriteta može biti uspješna karika ukupnog mehanizma za borbu protiv korupcije. Samo pravosuđe koje je zrelo, samosvjesno i spremno suočiti se sa vlastitim slabostima i izazovima može na pravi način biti odgovorno prema društvu i svojim građanima.

S druge strane, samo takvo pravosuđe ima pravo tražiti od svojih građana podršku za svoj rad.

Vjerujem da smo na dobrom putu da ostvarimo zrelost kada je u pitanju naša odgovornost i integritet.

Poznato vam je da smo usvojili jasan Pravilnik o sukobu interesa članova Visokog sudskog i tužilačkog savjeta, kojim smo odgovornost članova Savjeta podigli na najviši mogući nivo.

Usvojili smo i planove integriteta u pravosudnim institucijama kao interne antikorupcijske dokumente u kojima je sadržan pregled identificiranih rizika te skup mjera pravne i praktične prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog i neetičnog ponašanja u okviru cjelokupnog funkcioniranja pravosudne institucije.

Takođe kada je riječ o odgovornosti i transparentnosti intenzivno radimo na pronalasku rješenja za bolju kontrolu i transparentnost informacija koje su navedene u imovinskim kartonima sudija i tužilaca i u tome nam svojim peer review-om pomažu nezavisni evropski eksperti.

Imali smo i brojna unapređenja u oblasti imenovanja i nastavice sa uvođenjem novina kako bismo u najvećoj mogućoj mjeri objektivizirali sistem izbora i imenovanja sudija i tužilaca.

Ono što želim istaći na ovom skupu jeste da članovi Savjeta neće podleći pritisku koji se kreira vezano za izbor i imenovanja na pojedine rukovodeće pozicije u sudovima i tužilaštvima u našoj zemlji.

Samo postojanje pritisaka, zapravo, je još jedan argument koji govori u prilog važnosti institucije kao što je Visoki sudski i tužilački savjet i njene uloge u imenovanju nosilaca pravosudnih funkcija sa stanovišta nezavisnosti i nepristranosti.

Za kraj bih rekao, da smo daleko smo od toga, da možemo staviti tačku na dosadašnje napore.

Naprotiv, cilj današnje konferencije je da zajednički utvrdimo, prije svega, šta smo uradili na realizaciji preporuka sa konferencije ovoga formata koja je održana u decembru 2016. godine, a potom da utvrdimo put kojim se trebamo kretati u narednom periodu.

Zajedno sa sudijama, tužiocima, partnerima u domaćoj vlasti i međunarodnoj zajednici, sa jednakom posvećenošću i ozbiljnošću, Savjet želi nastaviti sa rješavanjem pitanja koja su od izuzetnog značaja za pravosuđe Bosne i Hercegovine.

Neophodno je nastaviti reformu u oblasti zakonodavstva koja će biti usmjerena na očuvanje i dalje jačanje nezavisnosti pravosuđa. Moramo se i dalje baviti pitanjima efikasnosti pravosuđa, unapređenjem procesuiranja predmeta ratnih zločina, organizovanog kriminala, privatizacije, korupcije, i drugih predmeta. Na taj način ćemo u našoj zemlji osigurati stabilan društveni i privredni ambijent i strateški pristup rješavanju budućih izazova u sektoru pravosuđa.

Dostignuća koja sam spomenuo, nismo ostvarili izolovano, sami. Postigli smo ih uz saradnju sa predsjednicima sudova i glavnim tužiocima, sudijama, tužiocima i drugim osobljem u pravosuđu, i nadamo se zajedničkom radu i u narednom periodu.

Kada je riječ o zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, Savjet je otvoren za saradnju o svim važnim pitanjima iz oblasti reforme pravosuđa. Saradnju koja će počivati na međusobnom uvažavanju i razumijevanju, kako bismo zajednički postigli cilj, pridruživanje Evropskoj uniji i razvoj bosanskohercegovačkog društva u cjelini.

I konačno, dobar dio našeg uspjeha dugujemo brojnim međunarodnim prijateljima koji su nas velikodušno podržavali.

Kao i u decembru 2016. godine, Evropska unija je podržala ovaj skup, kao i Misija USAID-a u Bosni i Hercegovini, na čemu smo im veoma zahvalni.

Uz Evropsku uniju i Misiju USAID-a, odnosno Sjedinjene Američke Države, duga je lista zemalja koje su nam pružile ruku prijateljstva, pa molim da mi oprostite što ih neću sve pobrojati. Predstavnici njihovih zemalja su i danas ovdje sa nama, kao naša podrška, i hvala im. Nadamo se da smo njihova dosadašnja očekivanja ispunili i da njihova podrška neće izostati i prilikom realizacije ciljeva i zadataka koje ćemo definisati tokom konferencije.

Pozivam sve prisutne da uzmu aktivno učešće u radu pet radnih grupa koje su, kao i prethodne godine, tematski podijeljene na važne oblasti za funkcionisanje pravosuđa: imenovanje i ocjenjivanje, integritet i odgovornost, efikasnost i kvalitet i nezavisnost pravosuđa, a od ove godine i procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala. Zaključci koje donesemo za svaku od tema biti temelji daljih aktivnosti.

Hvala.

PREZENTACIJE

Napomena: Ova brošura sadrži samo one prezentacije koje su bile dostupne u pisanoj formi. Prezentacije su preuzete i objavljene u originalnom obliku (u nekim slučajevima radi se o kombinaciji izlaganja i power point prezentacije).

Provođenje zaključaka sa konferencija održanih 2016. godine (EUSR i USAID): izazovi i dalji rad

Uvodničar: Admir Suljagić, direktor Sekretarijata VSTV-a BiH

Imenovanje i ocjenjivanje

- ◆ Povećanje broja godina relevantnog pravnog iskustva za pozicije u kantonalnim, okružnim i vrhovnim sudovima, Apelacionom sudu Brčko distrikta BiH i Sudu BiH i entitetskim tužilaštvima, Tužilaštvu Brčko distrikta BiH i Tužilaštvu BiH;
- ◆ Ograničenje broja mandata za obavljanje dužnosti predsjednika suda ili glavnog tužioca u istom sudu ili tužilaštvu;
- ◆ Ograničenje suzdržavanja od glasanja prilikom odlučivanja o imenovanju sudija i tužilaca.

Prezentirane su ideje za unaprijeđenje pravnog okvira za provođenje postupka imenovanja na pozicije nosilaca pravosudnih funkcija za koje je konstatovano da su već uključene u zakonske inicijative VSTV-a.

Stalna komisija za legislativu priprema prijedlog VSTV-a za izmjene i dopune Zakona o VSTV-koje će se odnositi na navedene oblasti. Prijedlog bi trebao biti pripremljen i potvrđen od strane VSTV-a do 30.6.2018. godine.

- ◆ Nastaviti raditi na unaprijeđenju kriterija za ocjenjivanje rada nosilaca pravosudnih funkcija, kako bi ocjena rada što objektivnije odražavala nivo njihove stručnosti i uspješnosti u obavljanju pravosudne funkcije. U okviru ove analize posebno je važno razmotriti da li se mogu iznaći dodatni kvalitativni parametri za ocjenjivanje rada nosilaca pravosudnih funkcija.
- ◆ Analizirati da li se može predvidjeti u kriterijima da se u okviru postupka ocjenjivanja sudije i tužioci iz neposrednog višeg tužilaštva ili suda daju dokumentovano mišljenje o kvalitetu rada tužilaca i sudija iz nižestepene institucije.

Kada su u pitanju zaključci koji se odnose na ocjenjivanje, Stručna analiza (Peer Review) o ocjenjivanju rada sudija i tužilaca u BiH koju su pripremili stručnjaci iz Evropske unije dostavljena je VSTV BiH u junu 2017. godine. VSTV BiH je usvojio operativne planove za realizaciju preporuka iz Stručne analize. Ovim planovima je predviđeno da se pripreme izmjene Kriterija za ocjenjivanje rada sudija u BiH i Kriterija za ocjenjivanje rada tužilaca u BiH do juna 2018. godine. VSTV BiH je odredio nakon početnog pregleda Stručne analize da se izmjene Kriterija pripreme na osnovu načela: pridavanja značajnije važnosti kvaliteta nad kvantitetom u ocjenjivanju sudija i tužilaca i pooštavanja kriterija za izuzetno uspješne sudije i tužioce. Stručna analiza uključuje i preporuke za čiju realizaciju je potrebna izmjena Zakona o VSTV BiH (primjera radi: produženje perioda ocjenjivanja na tri godine). VSTV BiH će do juna 2018. godine završiti rad na pripremi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV BiH koji će obuhvatiti i odredbe o ocjenjivanju rada sudija i tužilaca.

Stalna komisija za efikasnost tužilaštava na osnovu preporuka stručne misije Peer Review koja se odnosi na ocjenjivanje izradila je Akcioni plan u kojem su predviđene aktivnosti koje trebaju dovesti do usvajanja novih Kriterija za ocjenjivanje rada tužilaca i to u roku do 30.06.2018. godine.

Integritet i odgovornost

- ◆ Sastav i način izbora članova VSTV-a
- ◆ Odredbe Poslovnika VSTV-a koje se odnose na način glasanja prilikom donošenja odluka VSTV-a BiH (većina – suzdržani)
- ◆ Koruptivni rizici u pravosuđu i mehanizmi za njihovo uklanjanje – organizacija zajedničkih seminara CEST-ova sa USAID-om

Stalna komisija priprema prijedlog VSTV-a za izmjene i dopune Zakona o VSTV-u. Prijedlog bi trebao biti pripremljen i potvrđen od strane VSTV-a do 30.6.2018. godine.

Način glasanja je zakonska materija i ne može biti regulisan kroz Poslovnik ili njegovo tumačenje. Stalna komisija priprema prijedlog VSTV-a za izmjene i dopune Zakona o VSTV-u koje će se odnositi na način glasanja. Prijedlog bi trebao biti pripremljen i potvrđen od strane VSTV-a do 30.6.2018. godine.

VSTV je odobrio programe početne obuke i stručnog usavršavanja sudija i tužilaca za 2018. godinu, prema kojima se planiraju sljedeće obuke na temu etike, integriteta i disciplinski postupak:

Zajednički seminari CEST-ova sa USAID-om:

- ◆ Etika i integritet - Etički standardi sa posebnim fokusom na sprečavanje sukoba interesa u pravosuđu, 18.-19.04.,
- ◆ Disciplinski postupak i praksa, 25.-26.04.,

CEST RS:

- ◆ Rodna (ne)ravnopravnost (28-30.5. Neum)

CEST FBiH:

- ◆ Građansko pravo i rodne predrasude, 6.12.,
- ◆ Etika i integritet - za novoimenovane sudije i tužioce, 04.05.,

Programi predviđaju obuku na ove teme i za stručne saradnike i pripravnike kako slijedi:

CEST FBiH:

- ◆ Radionica za savjetnike i savjetnice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u BiH pravosuđu, 25.05.,
- ◆ Organizacija pravosuđa i etika - za pripravnike, 28.09., te
- ◆ Modul I za stručne saradnike, Nosioци pravosudne funkcije i društvo, 12. i 13.09.,

CEST RS:

- ◆ Modul I za stručne saradnike, nosioci pravosudne funkcije i društvo, 05.03.

Jačanje disciplinske odgovornosti

- ◆ U pripremi je prijedlog VSTV-a za izmjene i dopune Zakona o VSTV-koje će se odnositi na sastav stalnih komisija, strožijih uslova za imenovanje GDTa, propisivanje pravnih posljedica disciplinskih mjera na imenovanje i unapređenje kao i izradu nove liste disciplinskih prekršaja.

Jačanje povjerenja javnosti u rad pravosuđa i unapređenje edukacije nosilaca pravosudnih funkcija

- ◆ Edukacija portparola tužilaštava se sprovodi u skladu sa planom obuke koji je primljen na znanje od strane Stalne komisije za efikasnost tužilaštava.
- ◆ CEST-ovi povećali broj obuka na temu pravosudne etike i integriteta sa praktičnim primjerima i najboljim praksama, dok je jedan dan obuke na ovu temu uveden za novoimenovane sudije i tužioce.

Imovinski kartoni nosilaca pravosudnih funkcija

- ◆ Stalna komisija za efikasnost tužilaštava je dala svoje mišljenje na realizaciju Peer Review preporuka koje se odnose na imovinske kartone tužilaca u BiH.

Efikasnost i kvalitet

- ◆ Praćenje primjene Uputstva za izradu planova za rješavanje predmeta i Pravilnika o orijentacijskim mjerilima za sudije i tužioce.
 - ◆ Provedba aktivnosti koje doprinose unapređenju efikasnosti, uz povećanje kvaliteta rada pravosudnih institucija.
 - ◆ Unapređenje kvaliteta zajedničkog rada tužilaca i ovlaštenih službenih lica u provođenju istraga.
 - ◆ Unaprijediti saradnju i komunikaciju između sudske, izvršne i zakonodavne vlasti
 - ◆ Sudovi trebaju preuzeti snažnu proaktivnu ulogu po pitanju korištenja alternativnih načina rješavanja sporova, sa posebnim fokusom na primjenu instituta sudske nagodbe
1. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava redovno prati primjenu Uputstva za izradu planova za rješavanje predmeta i Pravilnika o orijentacijskim mjerilima za rad tužilaca, razmatra pojedina pitanja na sastancima sa glavnim tužiocima i kao rezultat toga u proteklom periodu predložila je izmjene i dopune oba dokumenta.

VSTV BiH je i tokom 2017.godine u okviru nadležnih stalnih komisija pratio rad sudija i tužioca u rješavanju predmeta iz planova. Stalna komisija za efikasnost i kvalitetu sudova na mjesečnom nivou analizirala rješavanje predmeta iz planova, a rezultati realizacije planova su objavljivani svaka tri mjeseca na stranici Vijeća i pravosudnom portalu. Vršeno je i redovno praćenje poštivanja primjene odredaba Pravilnika o orijentacijskim mjerilima. Uočeno je da određen broj sudova prilikom primjene člana 9. Pravilnika (veće vrednovanje predmeta) nisu u potpunosti poštivali odredbe Uputstva za primjenu ovog člana, odnosno da zahtjevi sudija nisu podneseni odmah po završetku predmeta kako nalaže član 3. ovog Uputstva.

2. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava redovno prati statističke pokazatelje o efikasnosti i kvaliteti rada tužilaštava, nadzire rad dodatnog osoblja i prati rezultate ostvarene u segmentu smanjenja broja starih predmeta, razmatrala je i usvojila dokument pod nazivom „Najbolje

prakse u radu tužilaštava", inicirala je realizaciju aktivnosti analize razloga za donošenje oslobađajućih presuda u predmetima korupcije.

U pogledu kvalitete rada pravosudnih institucija, VSTV BiH je u saradnji sa entitetskim centrima za edukaciju provodio edukacije s ciljem unapređenja upravljačkih vještina nosilaca pravosudnih funkcija. Tako su u CEST RS i CEST FBiH održane edukacije na temu Upravljanje sudskim postupkom koje su imali za cilj da sudijama ukažu na sve institute koje im služe za efikasnije i ekonomičnije vođenje postupaka, a koji su propisani procesnim zakonima. Pored toga, učesnici su imali priliku i naučiti kako se lakše organizirati u svakodnevnom radu. Edukacije su planirane da se nastave organizirati i u narednom periodu.

3. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava prati rad Strateškog foruma za saradnju tužilaštava i policije koji se sastaje svaka 3 mjeseca, kroz Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta dobija informacije o radu operativnih foruma za saradnju, učestvovala je u izradi i potpisivanju memoranduma o saradnji između institucija koje se bave edukacijom tužilaca i ovlaštenih službenih lica.

Na inicijativu VSTV-a BiH održana TAEX radionica „Saradnja tužilaštava i policijskih tijela - Procjena trenutnog stanja i identifikovanje područja za moguće unapređenje“.

4. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava je inicirala održavanje sastanka i potrebnu komunikaciju sa izvršnom vlasti po pitanju rješavanja problema smještajnih kapaciteta Kantonalnog tužilaštva Unsko-sanskog kantona.
5. I u 2017. godini VSTV BiH je u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II provodio aktivnost „Sedmice sudske nagodbe“. Aktivnost je održana dva puta u toku godine: prvi put u aprilu 2017. godine, kada je zaključeno 697 nagodbi i drugi put u novembru 2017. godine, kada je zaključeno 576 nagodbi. Kada se pogleda broj predmeta riješenih sudskom nagodbom u 2017. godini u odnosu na ukupan broj riješenih predmeta tokom godine, taj broj je i dalje jako mali i iznosi 1%, kao i u dosadašnjim godinama. Prema odluci Stalne komisije za efikasnosti i kvalitet sudova, od 2018. godine „Sedmice sudske nagodbe“ će se održavati kvartalno, te aktivan pristup sudije mirnom rješavanju spora treba postati svakodnevnom praksom.

- ◆ Uspostaviti bolju saradnju između akademske i pravosudne zajednice.
- ◆ Unaprijediti sistem edukacije nosilaca pravosudnih funkcija s posebnim akcentom na edukaciju novoimenovanih sudija i tužilaca uz razmatranje mogućnosti uvođenja mentorstva.
- ◆ Unapređenje vještina upravljanja pravosudnim institucijama.
- ◆ Unaprijediti specijalističke edukacije na temu korupcije, finansijskih istraga, organizovanog kriminala, terorizma i cyber kriminala.

1. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava je dala saglasnost i pratit će implementaciju Projekta Pravnog fakulteta u Zenici na temu „Unaprijeđenje pravnih lijekova u sistemu krivičnog pravosuđa“
2. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava je predložila, a VSTV usvojilo Pravilnik o postupku i načinu rada konsultativnog tužioca za novoimenovane i druge tužioce. Pored toga, predložila je i sadržaj obavezne osmodnevne edukacije za novoimenovane tužioce.

Status: VSTV je odobrio Srednjoročnu strategiju za početnu obuku i stručno usavršavanje za period 2017-2020 godina. VSTV je donio Pravilnik o postupku određivanja i načinu rada

konsultativnog tužioca za novoimenovane i druge tužioce, tako da će implementacija programa „mentorstva“ za tužioce početi 2018. godine. Do kraja 2018. godine definisat će se ekvivalentan program za sudije. CEST-ovima su dostavljeni spiskovi tema za obavezno pohađanje novoimenovanih tužilaca u CEST-ovima, koji su uvršteni u programe rada za 2018. godinu. Ostale aktivnosti na unapređenju programa u toku.

3. Provode se edukacije glavnih tužilaca na temu rukovođenja, među kojima je realizovana i studijska posjeta glavnih tužilaca iz BiH Tužilaštvu Kantona Ciriha, u okviru koje su realizovane ove teme. Pored toga, kontinuirano se educiraju glavni tužioci za primjenu strateškog planiranja u tužilaštvima kao posebnog rukovodnog alata.

I u 2017. godini u okviru IPA 2013 projekta, a u saradnji sa entitetskim centrima za edukaciju provedene su edukacije za predsjednike sudova, zamjenike, šefove sudskih odjeljenja i sekretare sudova na temu Proaktivna uloga u upravljanju sudom. U 2014. godini na istu temu je razvijen i edukativni materijal, a od tada se aktivno održavaju edukacije u entitetskim centrima za edukaciju.

Pored ovih edukacija, u sklopu Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II u pilot sudu Općinskom sudu u Sarajevu provedena je i specijalistička obuka na temu upravljanja, timskog rada i vještina komunikacije. Ova edukacija je razvijena u saradnji sa Institutom za obuku sudija Nizozemske, a istu su prošli predsjednica suda, predsjednici sudskih odjeljenja i sudije koje u budućnosti žele obnašati ovu funkciju, te rukovodioci administrativno-tehničkih odjeljenja u sudu. Obuka je doprinijela promjeni organizacione kulture, razvijanju timskog rada, te odgovornosti i osjećaja vlasništva za kolektivne radne ciljeve i rezultate. Ovi ciljevi postignuti su i putem kontinuirane „peer to peer“ saradnje sa nizozemskim sudijama.

Uporedno s tim, kreiran je poseban kurikulum obuke na temu „Timski rad i komunikacija“, koji je od 2018. godine ušao u godišnje programe rada CEST-ova. Prvu obuku prošli su i uprava i sudije Parničnog odjeljenja Osnovnog suda u Banja Luci, kao drugog ciljnog suda PUEP II.

Status: Obuka rukovodilaca je sastavni dio programa edukacije, a odobrena je ponovo za program obuke 2018. Pored toga, obuka o upravljanju sudskim postupkom je predviđena i kao dio obavezne obuke za novoimenovane sudije.

4. Završene su dvogodišnje specijalističke edukacije za tužioce iz oblasti privrednog i organizovanog kriminala, korupcije i kibernetičkog kriminala i na sugestiju Stalne komisije za efikasnost tužilaštava, iste su produžene na još jednu godinu dana i provodit će se u 2018. godini.

Provođenje zaključaka Podkomiteta za pravdu, slobodu i sigurnost (SAA) iz 2016. godine i predstavljanje zaključaka iz 2017. godine (Brisel, 30.11. - 1.12.2017).

Uvodničar: Richard Wood, viši savjetnik i šef Odjela za vladavinu prava EUSR u BiH

Dear President Tegeltija, dear members of the Judicial and Prosecutorial institutions across the country, colleagues from the HJPC Secretariat and from the international community, especially US Aid who are co-sponsoring this event, ladies and gentlemen,

My address comes at the conclusion of the first morning of this two-day conference. We thought that it would be useful to talk a little about the Sub-Committee on Justice, Freedom and Security. So, I will provide you an overview on the main outcomes of the 2nd session of the Sub-Committee that took place in Brussels on 30 November and 1 December 2017.

The Sub-committee on Justice, Freedom and Security is one of the bodies of the Stabilisation and Association Agreement (SAA). It may sound quite formal and unattractive, rightfully so, but this annual session of the Sub-committee is one of the key components within the Stabilisation and Association Agreement towards the preparation of the opinion on BiH joining the EU.

The sub-committee provides the Commission with an exact picture of the status of the reform process at a given time.

The sub-committee conclusions are not therefore a list of activities from which you can pick and choose on a 'take it' or 'leave it' basis. On the contrary, they are very concrete and binding requirements the Commission expects relevant authorities and institutions from Bosnia and Herzegovina to address as soon as possible.

Successful fulfilment of these conclusions is the only way for the country to ensure it remains fully on track on its path towards EU integration. Bosnia and Herzegovina has handed over its candidature to become a member state of the European Union. The majority of the citizens of this country want that. Elected political representatives of this country are regularly reiterating their support to this project. The international community is supporting this project.

So, on the surface there is a lot of verbal and declaratory support but Bosnia and Herzegovina must now deliver on its pledge and implement the changes that are required for EU integration. You, the members of the HJPC, have the responsibility to do what it takes to successfully help to deliver this pledge. The European Union shall support you in this exercise but we cannot do the work for you. We are not the ones to fulfil our own recommendations this is clearly your job.

Now that I have set up the framework, let me revisit past and present conclusions.

When we focus on the implementation of the recommendations issued following the 1st Sub-committee session in December 2016 and in a general sense, 2017 didn't deliver any major breakthroughs on the Rule of Law. Unfortunately, we seem have moved into a period of stagnation.

However, through from July 2016 2017 [sic] clear EU guidelines and recommendations have been delivered in the conclusions of a number of peer review missions. The successful organisation of these peer reviews represents successful implementation of some of the Sub-committee recommendations and I wish to praise the role played by both the Council and its Secretariat in pro-actively helping.

The outcomes of the 2nd session of Subcommittee provide us the most updated picture on the state of the progress, or unfortunately I have to say the lack of it, within the Rule of Law.

The European Commission specifically stressed the need for more sustained progress on reforms, also in view of the preparation of its Opinion on Bosnia and Herzegovina's application for EU membership.

The Commission requested that BiH competent authorities at all levels of governance ensure the effective implementation of the Justice Sector Reform Strategy after years of delays. The BiH Ministry of Justice committed to act by:

- ◆ convening meetings of the strategy's monitoring bodies,
- ◆ holding the third Ministerial Conference to extend the action plan timeline and
- ◆ work closely with several NGOs to prepare regular implementation reports to be shared with the EU.

The High Judicial and Prosecutorial Council featured high on the subcommittee session's agenda, particularly with regard to the vulnerability of the independence of the judiciary in BiH. I will not repeat the expose you heard earlier from Ms Matuella but clearly the EU will more than ever, closely monitor the work of the HJPC.

The EU expressed its appreciation for the concrete measures adopted by the HJPC to implement some of the recommendations based on recent peer reviews which included:

- ◆ disciplinary procedures and;
- ◆ financial declarations of members of the judiciary to name only a few.

More importantly now the HJPC needs to enforce its recently adopted Action Plan to implement all the recommendations.

The EU peer review experts who provided the recommendations shall return to BiH to check the compliance of the measures adopted or planned against their initial recommendations and provide further advice.

We welcome the fact the HJPC committed to keep the Commission regularly informed on the state of the implementation of the action plan, knowing this is a living document which may need to be revised taking into consideration more recommendations issued in the context of future peer review missions.

Let me also highlight the EU is closely coordinating with international partners. Today's conference is co-financed by the EUSR and the USAID. With its Justice Project, the USAID has taken on board a number of EU recommendations and developed projects to assist their implementation. The EU also closely cooperate with the UK, Norway, the Netherlands, Sweden, Switzerland, the OSCE, the Council of Europe and many other partners to ensure we are all pushing the reform process in the same direction – the EU direction.

Let me reassure you we work closely together and there are no discrepancies between us. Entrenchment of the RoL is our common goal.

The preparation of the draft Law on HJPC remains a priority. The HJPC has committed to review the present draft. This will take into consideration the 2014 Venice Commission opinion and relevant

Commission's recommendations. The EU will assess the draft once it is ready and before it enters the legislative procedure.

The Sub-committee session reviewed a number of other RoL priorities, namely:

- ◆ the state of play with the draft Law on BiH Courts,
- ◆ BiH entering a cooperation agreement with EUROJUST,
- ◆ update on the process of drafting and further adopting a revised National war crimes strategy and reinforcing the Supervisory Body for monitoring its implementation.

Quite relevant to this conference is the EU call to step up the fight against corruption and organised crime, in particular regarding asset confiscation, notably at state-level where a legal framework is lacking. Following the last peer review on criminal procedure and organised crime in October 2017 that included a case base assessment, more peer reviews are announced for the first quarter of 2018 covering corruption prevention, as well as on law enforcement.

The Sub Committee also discussed 'countering and preventing terrorism and violent extremism', which must be upgraded. It also considered progress achieved on anti-money laundering, which could lead to BiH being removed from the list of countries with deficiencies in the course of 2018. And we await the results of the FATF Plenary to be held in mid-February.

My list could go on and on with the integrated border management, fundamental rights, etc.

But let's conclude as we are approaching our lunch break and many of you have started early today in order to join us.

2018 is only going to be an election year, and we all know how painful and exciting this can be for the judiciary, especially when they are used as a punch ball by political candidates desperate to blame someone else and explain why nothing has improved over the past year. Unfortunately, the Judiciary is the primary usual suspect and of course politicians are never to blame!

More seriously, 2018 should be the year of the opinion preparation, once we received the answers to the questionnaire. The Sub-committee recommendations are obviously inter-connected to the questionnaire; therefore, the responses and a successful implementation of the recommendations will impact positively on the opinion.

So, let's not waste any more time and let's get to work. It is in the interest of the judiciary, in the interest of the country and its citizens; it is in the interest of our long lasting and fruitful partnership.

I am personally looking forward to our common journey.

Thank you very much and I wish you a successful conference.

Predstavljanje preliminarnih rezultata rada Stalne komisije VSTV-a BiH za legislativu

Uvodničar: Slavo Lakić, član VSTV-a BiH

*U nastavku teksta dat je sažetak do sada zauzetih stavova i normativnih rješenja koje je pripremila Stalna komisija za legislativu po pojedinim segmentima nadležnosti Vijeća.

1. Uvodni dio zakona koji se odnosi na samo Vijeće

Stalna komisija je pripremila prijedloge detaljnijih odredaba o:

- ◆ sastavu Vijeća;
- ◆ postupku izbora njegovih članova, uz mogućnost podnošenja prigovora i poništenja izbora u slučaju nepravilnosti;
- ◆ podobnosti za kandidovanje za članstvo u Vijeću – ne bi se mogli kandidovati predsjednici sudova, glavni tužioci i njihovi zamjenici, kao ni sudije i tužioci kojima je u posljednje četiri godine izrečena disciplinska mjera;
- ◆ prestanku mandata u Vijeću, između ostalog i zbog apliciranja na upražnjene pozicije u pravosuđu – sukob interesa;
- ◆ mogućnosti razrješenja članova Vijeća, te predsjednika i potpredsjednika;
- ◆ zabrani uzastopnog ponavljanja mandata u Vijeću (bivši članovi bi se mogli kandidovati za još najviše jedan mandat u Vijeću, ali tek nakon što prođu četiri godine od isteka prethodnog mandata);
- ◆ dužnostima članova Vijeća;
- ◆ glasanju i većini potrebnoj za donošenje odluka – većina od ukupnog broja članova Vijeća, bez mogućnosti suzdržavanja od glasanja;
- ◆ organizaciji i strukturi Vijeća.

Stalna komisija će u narednom periodu razmotriti inicijalne prijedloge i imajući u vidu Peer Review preporuke, zatim zaključke relevantnih TAIEEX seminara, Dijagnostičku analizu integriteta pravosudnog sektora⁵, ali i sve druge relevantne preporuke i zaključke.

2. Disciplinska odgovornost i disciplinski postupak

Razrađene su odredbe o disciplinskim organima Vijeća - Uredu disciplinskog tužioca i disciplinskim komisijama. Status UDT-a nije mijenjan. Naime, još u julu 2015. godine Stalna komisija za legislativu je konstatovala da funkcionisanje Ureda disciplinskog tužioca u okviru Vijeća, sa zakonom definisanom autonomnošću, predstavlja primjeren način organiziranja funkcije disciplinskog tužioca. Stalna komisija je ovaj zaključak utemeljila na činjenici da nadležnost za prijem pritužbi i pokretanje disciplinskog postupka spada u materiju Zakona o VSTV-u BiH. Svako izuzimanje te nadležnosti

5 „Dijagnostička analiza integriteta pravosudnog sektora u BiH i mogućih rizika od nastanka korupcije ili neetičnog ponašanja u pravosuđu“ dostupna na <https://usaidjp.ba/assets/files/publication/1453979174-dijagnosticka-analiza-integriteta-pravosudnog-sektora-u-bih-i-mogucih-rizika-od-nastanka-korupcije-ili-neeticnog-ponasanja-u-pravosudu.pdf>

iz Zakona o VSTV-a i prebacivanje na drugu samostalnu instituciju predstavljalo bi kompleksnu zakonodavnu aktivnost, kojoj bi trebala prethoditi i ocjena usklađenosti sa Sporazumom o prenosu nadležnosti. Potrebno bi bilo ispitati na koji način bi Ured bio uspostavljen - da li bi bilo primjereno ovu intervenciju vršiti kroz novi Zakon o VSTV-u ili bi se morao donijeti poseban zakon.

U odnosu na Ured, fokus je usmjeren na bolje normiranje uslova za imenovanje, kako glavnog disciplinskog tužioca tako i njegovih zamjenika, te disciplinskih tužilaca. Iskustvo rada u pravosuđu nije propisano kao obavezan uslov, ali je omogućeno sudiji ili tužiocu da bude imenovan za glavnog disciplinskog tužioca, uz pravo na odsustvo sa sudijske/tužilačke funkcije za vrijeme trajanja mandata u UDT-u.

Predložena su nova pravila o sastavu disciplinskih komisija prema kojima bi:

- ◆ od tri člana prvostepene i drugostepene komisije jedan član bio iz Vijeća, a dva člana iz pravosuđa
- ◆ u komisijama koje provode postupak protiv sudija, bile bi isključivo sudije, a u komisijama koje provode postupak protiv tužilaca isključivo tužioci.

Zakonom bi se precizirala i pravila o imenovanju članova disciplinskih komisija iz sudova i tužilaštava, tako da svaki sud i tužilaštvo predlažu po jednog kandidata. Na temelju prikupljenih prijedloga formira se lista sudija i tužilaca koji se imenuju za članove disciplinskih komisija, lista vrijedi četiri godine, u tom periodu sudija/tužilac sa liste može biti imenovan najviše u jednu komisiju.

U ovom trenutku Komisija nije razmatrala prijedlog iz izvještaja PR o pojednostavljenju disciplinske procedure na način da se izbjegne dvostепенost u Vijeću, a da se protiv odluka prvostepene disciplinske komisije osigura sudska zaštita.

Redefinisanje disciplinskih prekršaja – najznačajnije novine odnose se na brisanje prekršaja koji su do sada ocijenjeni kao sporni, prvenstveno zbog nedovoljno preciznih definicija zabranjenog ponašanja i postupanja (ponašanje koje šteti ugledu sudije/tužioca, kršenje dužnosti sudije/tužioca, donošenje odluka kojima se krši zakon). S druge strane, predlaže se uvođenje kršenja principa Etičkog kodeksa kao zasebnog prekršaja. Propisani su i dodatni prekršaji za predsjednike sudova i glavne tužioce/zamjenike glavnih tužilaca.

Propisane su pravne posljedice izrečenih mjera koje se sastoje u zabrani imenovanja na druge pozicije u pravosuđu u određenom periodu u zavisnosti od težine izrečene mjere. Propisano je i brisanje disciplinskih mjera iz evidencije, po proteku roka od godinu dana od isteka pravnih posljedica mjere.

Dorađene su odredbe o zastari pokretanja i vođenja disciplinskog postupka (razmišlja se o skraćivanju rokova zastare – tri godine od izvršenja prekršaja i jedna godina po pokretanju istrage).

U odnosu na ograničenje trajanja disciplinskog postupka, predlaže se striktno poštivanje perioda od godinu dana, bez mogućnosti produžavanja roka. Posebno bi se propisao rok za postupanje po sudskim odlukama kojima se ukidaju odluke u disciplinskom postupku.

Uočena je potreba da se zakonom propiše zastoj zastarijevanja u slučaju pokretanja krivične istrage ili krivičnog postupka na osnovu istih činjenica koje se razmatraju u disciplinskoj istrazi ili disciplinskom postupku. Preciznije je definisan sadržaj pritužbe i mogućnost njenog odbacivanja bez provođenja istrage (zbog zastare, neurednosti prijave /koja nije ni naknadno uređena/, istek mandata sudije/tužioca na kojeg se odnosi prijava, te u slučaju da je već donesena odluka u istoj stvari).

Precizirani su i osnovi za obustavu istrage i mogućnost osporavanja odluke o obustavi istrage prigovorom (nije donesena konačna odluka o organu nadležnom za odlučivanje po prigovoru).

Predložena su osnovna pravila o izvršenju odluka, te je propisana zastara izvršenja mjere smanjenja plate.

Zadržan je princip povjerljivosti disciplinske istrage, uz napomenu da je primjena ovog principa ublažena u odnosu na podnosioca prijave kojem će se dostavljati obrazložena odluka o obustavi istrage, na koju može uložiti prigovor.

3. Privremeno udaljenje i gubitak sposobnosti

Osnovna novina se sastoji u propisivanju obaveznog udaljenja u slučaju potvrđivanja optužnice protiv sudije ili tužioca, te umanjenju plate za vrijeme trajanja privremenog udaljenja. Ostale odredbe u ovom poglavlju su jezički i nomotehnički uređene u odnosu na važeći tekst.

U odnosu na gubitak radne sposobnosti predloženo je rješenje prema kojem Vijeće može naložiti sudiji/tužiocu da pokrene postupak za ocjenu zdravstvene sposobnosti za vršenje dužnosti sudije ili tužioca, na prijedlog predsjednika suda/glavnog tužioca.

4. Spojivost dužnosti

Važeće odredbe su prečišćene, uz zadržavanje zabrane obavljanja pojedinih aktivnosti i funkcija koje su trenutno propisane. Definisani su uslovi pod kojima sudija/tužilac može obavljati dodatne aktivnosti izvan i u toku radnog vremena. U toku radnog vremena mogu se obavljati poslovi edukatora pri centrima za edukaciju sudija i tužilaca (najviše 10 radnih dana u toku godine), zatim učestvovati u radu stručnih tijela formiranih u svrhu pripreme nacрта propisa ili za razmatranje pitanja i pripreme materijala od značaja za pravosuđe (za ovu aktivnost se ne smije primiti dodatna naknada), te obavljati dužnosti u organima pravosudne vlasti u koje je imenovan (npr. VSTV, Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH, Upravni odbor CEST-a). Predlaže se propisivanje maksimalnog iznosa koji se može ostvariti na godišnjem nivou na osnovu dodatnih aktivnosti.

5. Finansijski izvještaji

Razrađene su odredbe o izvještavanju o imovini i aktivnostima na godišnjem nivou, predviđeno je podnošenje priloga uz godišnji izvještaj koji se odnose na prihode i imovinu koja je u izvještaju navedena (prijave poreza i drugi dokumenti). Predviđena je analiza i provjera podataka u Vijeću, s ciljem utvrđivanja da li su dostavljeni podaci tačni i potpuni i da li ukazuju na potrebu poduzimanja mjera iz nadležnosti Vijeća. Također je predviđeno da Vijeće dostavlja informaciju o provedenoj kontroli, sa podacima iz izvještaja i podacima do kojih je došlo u postupku kontrole, nadležnom organu kada je to potrebno radi provođenja mjera iz nadležnosti tog organa. Propisana bi bila i mogućnost traženja dodatnih podataka, kako od sudije i tužioca, tako i od nadležnih institucija i pravnih lica.

Kada je riječ o objavljivanju podataka iz finansijskih izvještaja, Stalna komisija se opredijelila za rješenje prema kojem bi podaci iz izvještaja bili dostupni javnosti na temelju zahtjeva za pristup informacijama, uz izostavljanje podataka koji su lični, osim imena i prezimena sudije/tužioca (JMBG, adresa stanovanja, tačna lokacija imovine).

6. Imenovanja

Preporukama iz ekspertskog izvještaja o procedurama i kriterijima za imenovanje sudija i tužilaca se predlaže redefinisane uslova za imenovanje i reorganizacija postupka imenovanja na način koji je značajno drugačiji od važećeg sistema. Imajući u vidu važnost ove oblasti, te sadržaj dostavljenih preporuka PeerReview-a, u periodu od decembra 2016. do danas, u okviru VSTV-a su kontinuirano vođene rasprave o konceptu unaprjeđenja postupka imenovanja kroz izmjene i dopune Zakona o VSTV-u BiH.

U tom kontekstu Stalna komisija za legislativu je predložila, a Vijeće je u konačnici podržalo načelne stavove na kojima će se zasnivati prijedlog VSTV-a za izmjene i dopune Zakona o VSTV-u, i to:

- ◆ Uspostavljanje karijernog sistema u pravosuđu kroz provođenje javnog konkursa za pozicije osnovnog nivoa, zatim popunjavanje viših pozicija kroz sistem napredovanja pri čemu bi se uspostavio redosljed napredovanja u pravosuđu, uz zadržavanje mogućnosti imenovanja vanjskih kandidata na pozicije u sudovima najvišeg nivoa.
- ◆ Propisivanje mogućnosti preciziranja specifičnih zahtjeva u pogledu vrste iskustva koje je potrebno imati za upražnjenu poziciju u određenom sudu (npr. rad na krivičnom referatu) u zavisnosti od potreba tog suda.
- ◆ Uvođenje jedinstvenog javnog konkursa za pozicije osnovnog nivoa, koji bi se objavljivao jednom godišnje i koji bi rezultirao formiranjem jedinstvene rang liste kandidata koji bi se raspoređivali u sudove, odnosno tužilaštva prema uspjehu kojeg su ostvarili.
- ◆ Uvođenje pojednostavljene procedure horizontalnog (dobrovoljnog) premještanja sudija/tužilaca na iste pozicije istog nivoa, uz propisivanje minimalnog roka kojeg sudija/tužilac mora provesti na jednoj poziciji prije nego što aplicira za premještanje.
- ◆ Redefinisane pravila o izboru predsjednika suda tako da na ovu poziciju može biti izabran sudija tog suda, a ako u sudu postoji upražnjena pozicija, za predsjednika se može imenovati i osoba koja radi kao sudija suda istog ili višeg nivoa. Isto pravilo trebalo bi se primijeniti i na postupak izbora rukovodilaca u tužilaštvima. U odnosu na trajanje i produžavanje mandata rukovodilaca usaglašeno je da bi svi mandati trebali trajati 4 godine, uz mogućnost obnavljanja najviše jednom.

Trenutno se radi na pripremi normativnih prijedloga u skladu sa usvojenim načelnim stavovima.

Radna grupa III: Efikasnost i kvalitet tužilaštava

Tema: Efikasnost i kvalitet (tužilaštva)

Uvodničar: Jadranka Lokmić-Misirača, potpredsjednica VSTV-a

I Pregled trenutnog stanja efikasnosti i kvaliteta rada tužilaštava u BiH i aktivnosti provedene u toku 2017. godine

Objektivan prikaz stanja kada je u pitanju efikasnost i kvalitet rada tužilaštava daju statistički podaci kojima raspolaže VSTV BiH. Ovi podaci ažurirani su u odnosu na konferenciju koja je održana u decembru 2016. godine i daju uporedne podatke rada tužilaštava tokom 2017. godine u odnosu na godinu ranije.

Sa aspekta kvantiteta, posmatrajući sva tužilaštva u BiH kao cjelinu, može se konstatovati da su tužilaštva u BiH, u proteklim godinama uspješno rješavala priliv predmeta i to u 2015. godini 113%, 2016. godini 105% i 2017. godini 103%.

Kada je u pitanju ukupan broj neriješenih predmeta u tužilaštvima i to KT i KTA predmeta, postoji tendencija njihovog smanjenja tokom 2017. godine i to za 5% u odnosu na broj neriješenih KT predmeta na kraju 2016. godine, a kada su u pitanju KTA predmeti, smanjenje na kraju 2017. godine u odnosu na broj KTA predmeta na kraju 2016. godine iznosi 0.2%.

Uvođenje obaveznih planova za rješavanje starih predmeta i praćenja njihove realizacije, doveli su do pozitivnog trenda smanjenja broja neriješenih predmeta starijih od dvije godine, tako da je broj starih KT predmeta na kraju 2017. godine bio manji za 15% u odnosu na stare KT predmete na kraju 2016. godine. Broj starih neriješenih KTA predmeta na kraju 2017. godine bio je manji za 15% u odnosu na broj starih neriješenih KTA predmeta na kraju 2016. godine. Trend smanjenja starih predmeta postoji već niz godina i u odnosu na stanje na kraju 2013. godine, broj starih predmeta smanjen je za 43%.

Dužina trajanja postupka u tužilaštvima je nešto duža nego u prethodnim godinama. Tako je prosječno vrijeme trajanja rješavanja prijave/izvještaja u tužilaštvima u BiH tokom 2017. godine iznosilo 180 dana, a tokom 2016. godine – 206 dana.

Vrijeme trajanja rješavanja istraga je povećalo se sa 107 dana, koliko je istraga prosječno trajala u 2016. godini na 113 dana u 2017. godini.

Nakon analize utvrdili smo da je ova pojava direktna posljedica obaveze rješavanja starih predmeta i to prema starosti inicijalnog akta.

Kada je u pitanju kvalitet rada, kako za tužilaštva u cjelini tako i za tužioce pojedinačno, VSTV BiH isti posmatra i mjeri kroz broj potvrđenih optužnica, broj odbijajućih odnosno oslobađajućih presuda.

U odnosu na ukupan broj potvrđenih optužnica, broj osuđujućih presuda u toku 2016. godine bio je 95%, dok je u toku 2017. godine broj osuđujućih presuda u odnosu na broj potvrđenih optužnica povećan na 98%.

Pregled broja oslobađajućih i odbijajućih presuda u odnosu na ukupan broj izrečenih presuda u prethodne dvije godine (2016/17), ukazuje na to da se ukupan broj oslobađajućih presuda u odnosu na ukupan broj presuda kretao od 5 - 6%, a odbijajućih 1 - 2%.

Međutim, ono što je zabrinjavajuće jeste struktura osuđujućih presuda u 2017. godini u kojoj je dominantan broj uslovnih osuda sa 66% (tokom 2016. godine ovaj broj iznosio je također 66%), novčanih kazni sa 13% (2016. godine 12%) i kazni zatvora 21 % (kao i 2016. godine).

Jedan od načina kako se može uticati na popravljane kvaliteta kada su u pitanju vrste presuda jeste ulaganje žalbi od strane tužilaca. U protekle tri godine evidentno da je došlo do povećanja procenta uloženi žalbi od strane tužilaca (11% u toku 2015., 16% u toku 2016. i 18% u toku 2017. godine), što ukazuje na implementaciju jednog od zaključka sa konferencije glavnih tužilaca, ali i dodatnu motiviranost tužilaca zbog uvođenja određenog procenta norme za ovu vrstu odluka prema novom Pravilniku o orijentacionim mjerilima.

VSTV BiH, osim što prati kolektivnu efikasnost i kvalitet rada tužilaštava, isto to prati i za pojedinačne tužioce, i to na osnovu stepena ostvarene norme i ocjene koje su propisane Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca i Kriterijima za ocjenjivanje rada tužilaca.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće i sva tužilaštva u BiH su tokom 2017. godine, zajednički kako kroz realizaciju projekata koji se implementiraju, tako i kroz redovne aktivnosti VSTV-a nastavili da provode aktivnosti koje direktno ili posredno utiču na efikasnost i kvalitet rada.

Stalna komisija za efikasnost tužilaštava je u toku 2017. godine održala dvanaest sastanaka. Veoma značajna aktivnosti kojom se Stalna komisija za efikasnost tužilaštava bavila tokom 2017. godine je razmatranje preporuka stručne analize eksperata Evropske unije – Peer Review koje se odnose na ocjenjivanje i imenovanje tužilaca, disciplinske postupke, lične i finansijske izvještaje i stručno osposobljavanje tužilaca. Razmotrene su pojedinačne preporuke iz navedenih oblasti, te za svaku od njih predložen način realizacije. Vezano za preporuke za ocjenjivanje rada tužilaca, sačinjen je Akcioni plan za realizaciju ovih preporuka sa definisanim rokovima i preuzetom obavezom da se do 30.06.2018. godine izmijene Kriteriji za ocjenjivanje rada tužilaca u skladu sa preporukama eksperata Peer Review koje se odnose na ocjenjivanje.

U segmentu edukacije, pored redovnih aktivnosti koje se provode u saradnji sa centrima za edukaciju, VSTV BiH je nastojeći da unaprijedi početnu obuku za novoimenovane tužioce, a na prijedlog Stalne komisije za efikasnost tužilaštava usvojilo Pravilnik o postupku određivanja i načinu rada konsultativnog tužioca za novoimenovane i druge tužioce kojim se po prvi put uvodi pojam mentorstva u tužilaštvima u BiH.

U toku 2017. godine je završena specijalistička edukacija za tužioce iz privrednog i organizovanog kriminala, korupcije i kibernetičkog kriminala. Učesnicima koji su okončali pohađanje ove obuke su od strane VSTV-a BiH i entitetskih centara za edukaciju dodijeljeni certifikati o uspješno okončanoj obuci. Tokom 2018. godine, specijalistička edukacija iz navedenih oblasti će se nastaviti, prema već usvojenim programima obuke, uz učešće odabranih sudija u već odabranim specijalističkim grupama tužilaca. Nadamo se da smo na ovaj način dobili jedan dodatni kvalitet unutar svakog tužilaštva kroz tužioce specijaliste u ovim prioritarnim oblastima.

Kako bi ostvarili pozitivan uticaj na kvalitet i efikasnost rada tužilaštava, VSTV nastoji kontinuirano jačati saradnju tužilaštava i policijskih tijela. Ove aktivnosti prioritarno se ostvaruju kroz podršku redovnim sastancima Strateškog foruma rukovodilaca tužilaštava i policijskih tijela, te kroz praćenje rada i podršku operativnim forumima tužilaštava i policije koji su formirani u svim kantonima u FBiH i svim okruzima u Republici Srpskoj. Kako bi stvorili održivost postignutih rezultata kroz edukacije policijskih službenika, izrađene su i edukativne brošure, namijenjene svakodnevnoj upotrebi od strane ovlaštenih službenih lica, ali i tužilaca.

U cilju proaktivnog djelovanja, VSTV je kroz projektne aktivnosti osigurao prikupljanje informacija o forenzičkim kapacitetima u BiH, s ciljem informisanja tužilaca i optimalnog korištenja ovih

kapaciteta od strane tužilaca i policije što će rezultirati štampanjem vodiča i njegovom distribucijom svim tužiocima.

Tokom 2017. godine VSTV je osigurao značajna finansijska sredstva kojim su finansirani prioritetni građevinski zahvati na objektima tužilaštava, obnovljena je IKT oprema i druga tehnička oprema poput sistema videonadzora, te su unaprijeđeni uslovi rada predviđeni Strategijom za brigu o osobama koje dolaze u kontakt sa tužilaštvima.

II Buduće aktivnosti

- ◆ Stalna komisija za efikasnost tužilaštava nastaviti će pratiti rad tužilaštava, u cilju predlaganja mjera za unaprjeđenje kvaliteta i efikasnosti rada redovno prati statističke pokazatelje o rezultatima rada tužilaštava. Također će raditi na realizaciji Peer Review preporuka za ocjenjivanje rada tužilaca odnosno do 30.06.2018. izraditi nove Kriterije za ocjenjivanje rada tužilaca u skladu sa preporukama Peer Review ekspertske misije koje se odnose na ocjenjivanje.
- ◆ U segmentu zajedničkog rada tužilaca i ovlaštenih službenih lica, nastaviti će se rad na unaprjeđenju saradnje na strateškom nivou kroz podršku održavanju redovnih sastanaka Strateškog foruma rukovodilaca tužilaštava i policije, te će se nastaviti jačanje saradnje na operativnom nivou, kroz rad operativnih foruma. Nakon iniciranja i uspostave stalnih zajedničkih istražnih timova tužilaštava i policije u Kantonu Sarajevo i Zeničko-dobojskom kantonu, VSTV BiH će se nastaviti zalagati za standardizaciju uspostave stalnih zajedničkih istražnih timova tužilaštava i policije, gdje je to opravdano veličinom tužilaštva i kapacitetima policijskih tijela.
- ◆ VSTV će nastaviti podržavati edukacije ovlaštenih službenih lica od strane tužilaca, o aktuelnim temama kao što su „Privavljanje zakonitih dokaza“, te će kroz projektne aktivnosti promovisati forenzičke kapacitete u BiH radi njihove optimalne iskorištenosti.
- ◆ S ciljem poboljšanja kvaliteta, nastaviti će se sa implementacijom specijalističke obuke za tužioce iz oblasti korupcije, organizovanog kriminala, terorizma, kibernetičkog kriminala u koju će biti uključene odabrane sudije iz BiH.
- ◆ Efikasno tužilaštvo podrazumijeva i efikasno upravljanje istim. Određen broj aktivnosti biće usmjeren na unaprjeđenje vještina upravljanja u tužilaštvima, jer obavljanje poslova glavnih tužilaca zahtijeva posjedovanje vještina planiranja, organizacije, nadzora i rukovođenja.
- ◆ Nakon urađene analize o uticaju postojeće organizacije tužilaštava na efikasnost, tačnije broj riješenih predmeta ili broj tužilačkih odluka, VSTV će kroz Stalnu komisiju za efikasnost tužilaštava inicirati dijalog sa predstavnicima izvršne vlasti kako bi se pokrenulo rješavanje ovog problema sa kojim se suočava značajan broj tužilaštava.
- ◆ VSTV BiH će se nastaviti zalagati za rješenja problema sa kojima se susreću tužilaštva, a koji se odnose na popunjavanje sistematizovanih tužilačkih pozicija prema iskazanim potrebama budžeta koja traže tužilaštva. Također, VSTV će nastojati, u zavisnosti od raspoloživih finansijskih rezultata nastaviti dosadašnju praksu finansijske podrške tužilaštvima u vidu nabavke opreme, finansiranja građevinskih rekonstrukcija u objektima tužilaštava, obnavljanja IKT opreme i sl.

Pozivamo sve tužioce da sve svoje prijedloge za unaprjeđenje, ali i probleme sa kojima se susreću a tiču se njihovog rada, dostavljaju Stalnoj komisiji za efikasnost tužilaštava i Projektu Jačanje tužilačkih kapaciteta VSTV-a BiH, koji im uvijek stoje na raspolaganju.

Tako i ovaj događaj danas je prilika da o svim prijedlozima i problemima diskutujemo, te Vas pozivam da uzmete aktivno učešće u diskusiji.

Radna grupa IV: Efikasnost i kvalitet (sudovi)

Tema: Efikasnost i kvalitet (sudovi)

Uvodničar: Ružica Jukić, potpredsjednica VSTV-a BiH

Efikasnost i kvalitet sudova

Strateškim planom VSTV-a BiH definirana su četiri ključna načela na kojima se zasniva funkcionalno pravosuđe: efikasnost, kvalitet, odgovornost i nezavisnost, na čemu VSTV BiH kontinuirano radi.

Efikasnost je jedno od bitna načela na kojima se zasniva funkcionalno pravosuđe, posebno imajući u vidu proces pristupanja BiH Evropskoj uniji. Efikasnost je bitna iz razloga osiguranja bržeg rješavanja postupaka u sudovima i osiguranja jednakog pristupa pravdi svim građanima. Kvalitetom se nastoji postići donošenje kvalitetnijih sudskih odluka, ujednačenost postupanja sudova, ujednačenost sudske prakse i na taj način postići veći stepen povjerenja građana u pravosuđe u BiH.

Sva ova načela su prožmana i kroz najvažnije dokumente na kojima VSTV BiH zasniva i na osnovu kojih provodi svoje aktivnosti. Kada je u pitanju efikasnost relevantni strateški ciljevi i programi su:

1. Strateški cilj 3 –Unaprijediti efikasnost sudova
2. Smanjiti broj i starost neriješenih predmeta u sudovima
3. Efikasno procesuirati predmete ratnih zločina u sudovima
4. Razmatrati modalitete i predlagati inicijative za rasterećenje pravosudnih institucija izmještanjem pojedinih postupaka i prenosom ovlaštenja
5. Unaprijediti vještine upravljanja u sudovima
6. Unaprijediti sistem alternativnog rješavanja sporova (ARS)
7. Osigurati organizacijske, infrastrukturne i materijalno-tehničke pretpostavke za rad sudova
8. Strateški cilj 7: Unaprijediti otvorenost i dostupnost informacija o radu pravosudnih institucija u BiH stručnoj i široj javnosti

Navedeni strateški ciljevi i programi podrazumijevaju aktivnosti koje VSTV BiH poduzima kontinuirano za cijelo vrijeme implementacije Strategije VSTV-a, a čije se izvršenje prati kroz unaprijed definisane mjerljive indikatore.

VSTV BiH od početka pravosudne reforme nastoji implementacijom mnogobrojnih aktivnosti povećati efikasnost sudova. To se prvenstveno ogleda kroz: implementaciju planova rješavanja predmeta u sudovima, definisanje normativa za rad sudija, donošenje akcionih planova u rješavanju stečajnih predmeta i predmeta ratnih zločina, promovisanje alternativnih načina rješavanja predmeta, unapređenje informatičkih rješenja, te jačanje menadžerskih kapaciteta u sudovima.

Smanjenje broja i starost neriješenih predmeta

Od 2011. godine VSTV BiH nastoji putem implementacije planova rješavanja predmeta smanjiti broj i trajanje najstarijih neriješenih predmeta u sudovima. Iako je problem djelomično riješen i dalje kod određenog broja sudova postoji problem sa neriješenim predmetima starijim od 5 godina i više.

Šta je VSTV poduzeo?

1. Planovi rješavanja predmeta – Kao što je naznačeno, ova aktivnost se provodi od januara 2011.godine. Prema Uputstvu za izradu planova rješavanja predmeta, svi sudovi su obavezni donositi plan rješavanja predmeta. Zahvaljujući ovoj aktivnosti, sudovi svake godine riješe preko 100.000 najstarijih predmeta uz svoje redovne aktivnosti. Tako je u 2017.godini riješeno 149.154 (85%) od 175.358 predmeta predviđenih planom.

Kada su u pitanju nivoi sudova, najveći procent realizacije imaju vrhovni sudovi koji su u potpunosti realizirali svoje planove, drugostepeni su realizirali 98% svojih planova, a prvostepeni sudovi 83%.

Uočeni problemi:

Iako su generalni rezultati zadovoljavajući ono što je problematično kod rješavanja predmeta u sudovima je sljedeće:

- ◆ Analize trenda rješavanja predmeta u sudovima su pokazale da u najvećem procentu rješavaju predmete starosti do 5 godina, dok i dalje postoji veliki broj predmeta koji su stariji od 5 godina, a po kojima sudovi upoče ne postupaju. Radi se o predmetima u kojima ne postoje zakonske ili procesne smetnje evidentirane u predmetima.
- ◆ Analize o preraspodjeli predmeta u sudovima su pokazale da su preraspodjele predmeta u sudovima dosta različite i da je opterećenost sudija unutar istog suda dosta neravnomjerna. Potrebno je da predsjednici sudova vode računa o ravnomjernoj preraspodjeli predmeta unutar suda kako po broju, tako i po starosti predmeta.
- ◆ Analize sudskih planova su pokazale da se veliki broj predmeta koji se neriješe u planu i jednoj godini [sic] ponavlja i u planovima u narednim godinama. Broj takvih predmeta je 10.277. Uvidom u CMS bazu podataka utvrđeno je da u velikom broju tih predmeta nisu poduzimane nikakve radnje ili su vršene presignacije predmeta sa jednog na drugog sudiju već duži niz godina.
- ◆ Kod rješavanja predmeta iz planova, analize su pokazale da sudovi i u okviru planova rješavaju prioritetno novije predmete u odnosu na starije predmete iz plana, te na taj način rješavajući i po Planu ne poštuju upute Vijeća o radu predmeta prema starosti inicijalnog akta.
- ◆ Iako su sudovi u načelu svi zajedno ostvarili zadovoljavajući procent realizacije planova ipak su u 2017.godini planirali i riješili znatno manji broj predmeta nego u prethodnim godinama, a broj sudija u 2017. godini je povećan u odnosu na 2016. i ranije godine. U 2017.godini riješeno je 149.154 predmeta u okviru planova, a u 2016.godini 168.108 predmeta, što je za oko 20.000 predmeta manje nego u 2016.godini.
- ◆ Tokom 2017. godine Ustavni sud BiH je u veoma velikom broju predmeta utvrdio kršenje odredbi Evropske konvencije za ljudska prava koje se odnose na rješavanje predmeta u razumnom roku. Također, pred Ustavnim sudom se trenutno nalazi velik broj otvorenih apelacija po ovom osnovu i očekuje se da će Ustavni sud nastaviti praksu usvajanja apelacija za kršenje razumnog roka. Naime, u odlukama Ustavnog suda BiH u određenom broju predmeta odgovornost se pronalazi u velikom broju predmeta u sudu, ali i u određenom broju predmeta odgovornost je i na sudijama i predsjednicima sudova koji rješavaju novije predmete u većem obimu u odnosu na starije predmete u sudu. Ovakvo postupanje sudova uveliko doprinosi usložnjavanju problema rješavanja predmeta u razumnom roku. Sudovi se često pozivaju na nemogućnost postupanja po navedenim predmetima zbog postojanja Plana rješavanja predmeta. S tim u vezi, potrebno je napomenuti da Plan nije prepreka njihovom rješavanju i da je u planove

uključeno samo manji broj predmeta (30-40% sudijske godišnje norme) i da su sudije dužne i po predmetima van plana postupati po starosti inicijalnog akta.

2. Produktivnost rada sudova kroz primjenu orijentacijskih mjerila–Zahvaljujući primjeni Pravilnika o orijentacijskim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini (od juna 2012. godine), definiran je novi način mjerenja rezultata rada sudija i stručnih saradnika. Ovakav način mjerenja rezultata rada sudija i stručnih saradnika predstavlja objektivan i transparentan sistem mjerenja efekata rezultata rada nosilaca pravosudnih funkcija. Zahvaljujući ovoj aktivnosti svake godine sudovi smanje broj neriješenih predmeta u prosjeku od 8-10%.

Uočeni problemi:

Iako su generalni rezultati zadovoljavajući, ono što je problematično kod primjene Pravilnika jeste njegova neadekvatan primjena od strane sudova:

Naime, analize podataka u CMS sistemu su pokazale da se često dešava da se predmeti iskazuju završenim, iako odluke nisu evidentirane u CMS sistemu ili način završetka predmeta ne odgovara vrsti odluke evidentirane u CMS sistemu, odnosno da se predmeti iskazuju završenim obično na način završetka odlukom u meritumu, iako se i dalje nastavlja postupati po predmetima (zakazuju se i održavaju nova ročišta, kreiraju dokumenti...) VSTV će unarednom periodu vršiti detaljnu provjeru evidentiranja ovih podataka.

Nepravovremeno podnošenje zahtjeva za veće vrednovanje predmeta. Naime, analizom zahtjeva za veće vrednovanje predmeta uočeno je pristizanje velikog broja odluka o većem vrednovanju predmeta početkom 2018.godine za predmete riješene u 2017.godini i to kod sudija koji bez većeg vrednovanja predmeta nisu ostvarili normu u procentu od 100%. Kada je u pitanju veće vrednovanje predmeta prema članu 9. Pravilnika, VSTV je usvojio Uputstvo prema kojem se takav zahtjev podnosi neposredno po završetku predmeta. To znači da se nikakvi naknadni zahtjevi ne mogu uvažiti bez obzira bili oni opravdani ili ne. Zahtjevi koji su dostavljeni Stalnoj komisiji za efikasnost i kvalitet sudova i Jedinici za efikasnost sudova kod kojih je utvrđeno kršenje utvrđene procedure su vraćeni sudovima, uz upozorenje da se isti ne mogu uvažiti.

3. Rješavanje predmeta ratnih zločina u sudovima i trajanje predmeta – VSTV BiH je donošenjem „Uputstva za praćenje rada na predmetima ratnih zločina” nastojao da sudovi više napora ulože u rješavanju predmeta ratnih zločina koji su u fazi optuženja i suđenja. Na osnovu Uputstva svi sudovi koji su nadležni za procesuiranje predmeta ratnih zločina sačinjavaju akcione preglede neriješenih predmeta ratnih zločina sa detaljnim planom kada pojedine predmete planiraju riješiti. Međutim, problem porasta broja neriješenih predmeta i dalje postoji, ali veći problem je trajanje neriješenih predmeta ratnih zločina. Tako je krajem 2016.godine broj neriješenih predmeta bio 221, a krajem 2017.godine 232 predmeta, dok je trajanje poraslo za skoro duplo odnosno krajem 2016.godine je prosječno trajanje neriješenih predmeta bilo 491 dan, a krajem 2017.godine 731 dan. Ukoliko iz ovih brojeva izostavimo predmete sa procesnim i zakonskim smetnjama, koji je krajem 2017.godine bilo 66 i koji utiče na ukupno trajanje predmeta, ipak i dalje je problem trajanja prisutan. Bez predmeta sa procesnim smetnjama, trajanje predmeta čiji su postupci u toku je 434 dana (31.12.2017.) što je više za 118 dana od istog perioda prethodne godine kada je trajanje bilo 316 dana.

Na ovu temu održan je niz radionica. Cilj radionica je razmjena iskustava između sudova i tužilaštava, kao i rasprava dilema koje se pojavljuju u procesuiranju predmeta ove vrste.

Uočeni problemi:

Evidentno je da u sudovima dolazi do primjetnog povećanja kako broja neriješenih predmeta ratnih zločina, tako i njihovog trajanja kod tzv. nerješivih predmeta, a isti negativan trend je primijećen i kod tzv. rješivih predmeta. Očekuje se od sudova da identificiraju u čemu je problem u rješavanju ovih predmeta i da izvrše preraspodjelu predmeta ratnih zločina na način da se ubrza njihovo rješavanje.

Rješavanje predmeta u razumnom roku – Tokom 2017. godine bh.pravosuđe se počelo suočavati sa još jednim problemom, a to je nerješavanje predmeta u razumnom roku. U toku 2017.godine veliki broj stranaka u nekoliko sudova u BiH je podnio apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine zbog nerješavanja predmeta u razumnom roku, odnosno kršenja člana 6. Europske konvencije o ljudskim pravima koji glasi:

“Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s cijelog ili s dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbjednosti u demokratskom društvu, kada to zahtijevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u mjeri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.”

Od juna 2017. godine do danas VSTV je zaprimio određen broj odluka u meritumu donesenih od strane Ustavnog suda. Odlukama su usvojene apelacije stranaka i utvrđene povrede člana 6. stava 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u pogledu kršenja razumnog roka i dužine trajanja konkretnih predmeta u sudovima, te je dosuđena naknada na ime nematerijalne štete apelantima u ukupnom iznosu od 1.800.000,00 KM. Naknadu je dužan platiti onaj nivo vlasti iz kojeg se financira sud koji je postupao u predmetu u kojem je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku.

U navedenom periodu, Ustavni sud je donio 130 odluka u kojima je utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku. Od navedenog broja, najveći broj odluka odnosi se na: Vrhovni sud Federacije BiH (9), Vrhovni sud Republike Srpske (7), Kantonalni sud Tuzla (14), Kantonalni sud Sarajevo (14), Kantonalni sud Mostar (5), Okružni sud Banja Luka (6), Općinski sud Tuzla (5), Općinski sud Sarajevo (10), Općinski sud Mostar (3), Osnovni sud Banja Luka (5), Okružni privredni sud Banja Luka (5)

Šta je VSTV poduzeo?

Donošenje Akcionog plana za ubrzavanje sudskih postupaka

Tokom 2017.godine VSTV je posebnu pažnju posvetio predmetima u kojima su donesene odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u nastavku Ustavni sud BiH), kojima je utvrđeno da je došlo do povrede člana 6. stava 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u pogledu kršenja razumnog roka i dužine trajanja postupka.

Nakon analize svih odluka Ustavnog suda BiH, VSTV je na sjednici održanoj 14. i 15. juna 2017. usvojilo zaključak o formiranju Radne grupe za izvršenje odluka Ustavnog suda BiH. Radna grupa je dobila zadatak da Vijeću predloži set mjera koje je potrebno poduzeti u cilju izvršenja predmetnih odluka Ustavnog suda BiH, te set mjera koje bi u narednom periodu trebale preventivno djelovati u pogledu povrede člana 6. Europske konvencije.

Rezultat rada Radne grupe je predlaganje VSTV-u Akcionog plana sa kratkoročnim i dugoročnim mjerama, sa definisanom dinamikom realizacije pojedinih aktivnosti. Kratkoročne mjere su mjere koje VSTV može provesti odmah po usvajanju Akcionog plana, a dugoročne su one za čije provođenje je potrebna saradnja VSTV-a sa drugim institucijama. VSTV je na sjednici održanoj 25. i 26. oktobra 2017. godine usvojio Akcioni plan⁶ koji je objavljen na stranici VSTV-a.

Koraci koje je VSTV poduzeo:

1. Formiranje Radne grupe za izvršenje odluke Ustavnog suda BiH u vezi sa kršenjem prava na suđenje u razumnom roku.
2. Analiza o pitanju suđenja u razumnom roku sadrži detaljan pregled:
 - ◆ Direktiva Europskog suda
 - ◆ Europska komisija za efikasnost pravosuđa (CEPEJ)
 - ◆ Analiza sudskih rokova u državama članicama Vijeća Europe
 - ◆ Postojeći pravni lijekovi- osvrt na zemlje EU
 - ◆ Postojeći pravni lijekovi- osvrt na zemlje u regiji
 - ◆ Pregled odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
3. Analiza svih pristiglih odluka Ustavnog suda i analiza podataka o starosti predmeta u sudovima

Ova analiza sadrži detaljan pregled pristiglih odluka Ustavnog suda u periodu od juna do avgusta 2017.godine, kada je analiza rađena. Pored toga, analiza sadrži i detaljan prikaz starosti neriješenih predmeta u svim sudovima u BiH. Analiza je bila osnov Radnoj grupi da kreira i predloži VSTV-u mjere koje bi išle u smjeru provođenja odluka Ustavnog suda i sprečavanju nastanka problema ove vrste u narednom periodu.

4. Akcioni plan sa kratkoročnim i dugoročnim mjerama – predložen, usvojen i objavljen
5. Upućen dopis predsjednicima svih sudova

Ustavni sud BiH će i u narednom periodu, ukoliko utvrdi postojanje kršenja ovog konvencijom zagaraniranog prava, nastaviti donositi odluke kojima se udovoljava zahtjevima stranaka.

Sedmice sudske nagodbe

I u 2017. godini VSTV BiH je u okviru Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa II provodio aktivnost „Sedmice sudske nagodbe“. Aktivnost je održana dva puta u toku godine: prvi put u aprilu 2017. godine, kada je zaključeno 697 nagodbi i drugi put u novembru 2017. godine, kada je zaključeno 576 nagodbi. U odnosu na prvu aktivnosti „Sedmice sudske nagodbe“ koja je održana u oktobru 2016. godine, kada je zaključeno 833 nagodbe, može se primijetiti da su sudovi u ovoj godini ostvarili nešto slabije rezultate. Također, to potvrđuje i pokazatelj o broju ukupno zaključenih sudskih nagodbi u 2017. godini: u 2017. godini zaključeno je ukupno 6.938 nagodbi, što je nešto manje nego u 2016. godini (7.364), ali više nego u 2015. (5.568), 2014. (5.413), 2013. (4.374) i 2012. godini (3.993).

6 Akcioni plan za ubrzanje sudskih postupaka dostupan je na ovom linku <https://www.pravosudje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=71415>

Posljednje održane „Sedmice sudske nagodbe“ pokazuju da, već tradicionalno, isti sudovi ostvaruju najbolje rezultate. U novembru, najviše sudskih nagodbi je sklopljeno u Općinskom sudu u Tuzli (128), Osnovnom sudu u Banja Luci (72), Osnovnom sudu u Sokocu (39), Općinskom sudu u Zenici (33) i Okružnom privrednom sudu u Banja Luci (33). Pri tome je vidljiva velika razlika u ostvarenim rezultatima sudova koji mogu biti uporedivi s obzirom na veličinu suda/broj postupajućih sudija i strukturu predmeta. U tom pogledu je potrebno da predsjednici onih sudova koji ostvaruju slabije rezultate ulože dodatne napore i primijene najbolje prakse u postupanju onih sudova koji ostvaruju najbolje rezultate.

Kada se pogleda broj predmeta riješenih sudskom nagodbom u 2017 u odnosu na ukupan broj riješenih predmeta tokom godine, taj broj je i dalje jako mali i iznosi 1%, ako i u dosadašnjim godinama.

Prema odluci Stalne komisije za efikasnosti i kvalitet sudova, od 2018. godine „Sedmice sudske nagodbe“ će se održavati kvartalno, te aktivan pristup sudije mirnom rješavanju spora treba postati svakodnevnom praksom.

Uočeni problemi:

- ♦ Vidljivo je da određeni sudovi postižu izuzetne rezultate, dok većina sudova ne ulažu dovoljno truda na zaključenje predmeta putem sudske nagodbe. Potrebno je da sudovi primijene najbolje prakse u postupanju i ulože veće napore i trud u primjeni instituta sudske nagodbe prilikom rješavanja sporova.

Jačanje menadžerskih kapaciteta

U prethodnom periodu VSTV BiH je veliku pažnju posvećivao rješavanju pitanja velikog broja neriješenih predmeta. Međutim, uočilo se da pojedini sudovi, iako se ne suočavaju sa velikim brojem neriješenih predmeta i dalje imaju problem sa organizacijom poslova unutar samog suda. Detaljnije analizirajući stanje u sudovima uočilo se da je potrebno posvetiti i određenu pažnju unapređenja rada rukovodioca sudova (predsjednicima sudova), kao i rukovodiocima sudskih odjeljenja. Pored predsjednika suda, uloga rukovodioca odjeljenja je veoma značajna, a od posebnog interesa jeste aktivan pristup u vršenju svih ovlasti i obaveza koje su navedene u Pravilniku o unutrašnjem sudskom poslovanju.

Šta je VSTV poduzeo?

Pitanje dobrog upravljanja sudovima je pitanje koje je VSTV BiH aktualizirao u prethodnom periodu kao jedan od bitnih preduslova za unapređenje efikasnosti u njihovom radu. U okviru PUEP II projekta i IPA 2012/2013, mjerama jačanja menadžerskih kapaciteta obuhvaćeni su predsjednici sudova i rukovodioci sudskih odjeljenja.

Tokom 2017.godine VSTV je poduzimao i aktivnosti s ciljem stručnog usavršavanja predsjednika sudova, zamjenika, šefova sudskih odjeljenja, sudija i stručnih saradnika. Te aktivnosti su se ogledale kroz provođenje niza edukacija u vidu unapređenja menadžerskih vještina predsjednika sudova, efikasnijem upravljanju ročištima i suvremenoj komunikaciji sudova sa medijima.

Nakon što je krajem 2016. godine u Općinskom sudu u Sarajevu realiziran pilot projekt provođenja inovirane procedure izbora i imenovanja predsjednika sudskih odjeljenja, zasnovane na principu transparentnosti i internog konkursa, u 2017. godini provedena je serija obuka za uposlene u Sudu. Napomene radi, za potrebe reizbora predsjednika sudskih odjeljenja, razvijeni su kriteriji i traženi profil predsjednika sudskog odjeljenja, koji su posebno cijenjeni kod kandidata. Ista procedura će

se nakon završetka pilot faze implementirati i u ostalim sudovima, a oni predsjednici sudova koji su u ovoj fazi zainteresovani za implementaciju mjere, mogu se obratiti Projektu za dostavljanje svih potrebnih informacija.

Specijalistička obuka provedena u toku ove godine na temu upravljanja, timskog rada i vještina komunikacije razvijena je u saradnji sa Institutom za obuku sudija Nizozemske, a istu su prošli predsjednica suda, predsjednici sudskih odjeljenja i sudije koje u budućnosti žele obnašati ovu funkciju, te rukovodioci administrativno-tehničkih odjeljenja u sudu. Obuka je doprinijela promjeni organizacione kulture, razvijanju timskog rada, te odgovornosti i osjećaja vlasništva za kolektivne radne ciljeve i rezultate. Ovi ciljevi postignuti su i putem kontinuirane „peer to peer“ saradnje sa nizozemskim sudijama.

S ciljem da pilot obuku koja je realizirana u Općinskom sudu u Sarajevu učini dostupnom za sve nosioce pravosudnih funkcija u BiH, PUEP II je u saradnji sa centrima za edukaciju sudija i tužilaca u FBiH i RS (u nastavku: CEST-ovi) izabrao lokalne edukatore i proveo edukaciju edukatora, a usporedno s tim kreirao poseban kurikulum obuke na temu „Timski rad i komunikacija“, koji je od 2018. godine ušao u godišnje programe rada CEST-ova. Prvu obuku prošli su i uprava i sudije Parničnog odjeljenja Osnovnog suda u Banja Luci, kao drugog ciljnog suda PUEP II.

Uočeni problemi:

- ◆ Činjenica je da je u velikom broju slučajeva funkcija predsjednika sudskog odjeljenja protokolarna funkcija, pri čemu se ne vodi računa o adekvatnosti konkretnog sudije, niti njegove motivacije i sposobnosti da obavlja menadžersku funkciju. Zbog toga je potrebno izabrati najbolji kadar u transparentnoj proceduri, zasnovanoj na kriterijima meritornosti, te osigurati odgovarajuću obuku. Predsjednici odjeljenja trebaju preuzeti odgovornost za kolektivne postavljene ciljeve i radne rezultate odjeljenja.

Unapređenje učinka rada

Pored velikog broja neriješenih predmeta, jedan od problema pravosuđa je i dužina trajanja postupka u sudovima. Samo smanjenje broja neriješenih predmeta nije značilo automatsko smanjenje i trajanja predmeta, jer je i dalje postojala mogućnost da se rješavaju noviji predmeti u odnosu na starije.

Šta je VSTV poduzeo?

1. Edukacije – Upravljanje sudskim postupkom. S ciljem efikasnijeg upravljanja sudskim postupkom VSTV BiH je u okviru Projekta IPA 2013 finansiranog od strane Evropske unije, preduzeo aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje učinka sudije u postupku i skraćivanje trajanja sudskih procedura. S tim ciljem su tokom 2017. godine provedene edukacije na temu "Upravljanje sudskim postupkom", te u saradnji s entitetskim centrima za edukaciju sudija i tužilaca provedene edukacije za sudije iz oblasti upravljanja vremenom. Edukacije su predviđene i u narednom periodu planom rada entitetskih centara. Na edukacijama su detaljno obrađeni instituti koji su propisani procesnim zakonima i koji doprinose efikasnijem vođenju postupka, ali ih sudije rijetko ili skoro nikako ne koriste.

U okviru PUEP II projekta nastavljeno je sa razvojem saradnje prvostepenih ciljnih sudova s nadležnim žalbenim sudovima (saradnja Općinskog i Kantonalnog suda u Sarajevu, te Osnovnog i Okružnog suda u Banja Luci). Fokus saradnje je harmonizacija sudske prakse, unapređenje kvaliteta sudskih odluka, rješavanje velikih grupa predmeta istog ili sličnog činjeničnog i pravnog

osnova, te svih drugih pitanja aktuelnih za rad sudova. Saradnja se ostvaruje putem organizacije stručnih skupova (okruglih stolova), na kojima učestvuju sve sudije parničnih i građanskih odjeljenja sudova, kao ciljnih odjeljenja PUEP II, te periodičnih sastanaka odjeljenja dva suda za rješavanje aktuelnih problema u radu. Efekti saradnje su već primjetni kada je u pitanju broj ukinutih odluka na Parničnom odjeljenju Općinskog suda u Sarajevu.

U svrhu efikasnijeg procesuiranja parničnih predmeta, sudije Parničnog odjeljenja Općinskog suda u Sarajevu radili su na daljem razvoju alata za efikasnije upravljanje predmetima. U martu 2017. godine stupile su na snagu Smjernice Općinskog suda u Sarajevu za postupanje u parničnom postupku. Smjernice su upućujućeg karaktera za sudije, a imaju za cilj harmonizirati tumačenje i primjenu procesnog zakona, te jačati procesnu disciplinu u parničnim postupcima. Pored njih, a u svrhu standardiziranog postupanja i unapređenja kvaliteta sudskih odluka, izrađen je i Priručnik za izradu presude u parničnom postupku, te unificirani obrazac za presudu.

2. Saradnja sa Sudskom administracijom Švedske –VSTV BiH od oktobra 2016. godine provodi projekat „Unapređenje efikasnosti sudova i odgovornosti sudija i tužilaca u BiH – druga faza“ (u nastavku ICEA projekat), financiran je od strane Vlade Švedske. Jedna od aktivnosti ICEA projekta usmjerena je na unutrašnju reorganizaciju sudova i ljudskih resursa u sudovima u okviru koje je uspostavljena posebna saradnju između VSTV-a BiH i Sudske administracije Švedske (u nastavku teksta SNCA). Ciljna grupa ove projektne aktivnosti uključuje sve kategorije osoblja na sudovima – sudije, stručni saradnici i administrativno osoblje, kao i Sekretarijat VSTV-a. Osnovni cilj saradnje jeste analiza rada nesudskog osoblja, kao i njihovog pravnog statusa u sudovima na temelju koje će švedski eksperti predložiti svoje preporuke za efikasniji rad nesudskog osoblja u već postojećem zakonodavnom okviru. Tokom 2017. godine uspostavljena je saradnja između pilot sudova u BiH (Osnovnog suda u Bijeljini i Općinskog suda u Tuzli) i okružnih sudova u Švedskoj (Varberg, Malmo, Ystad) s ciljem implementacije određenih aktivnosti. Oba suda su već počela sa primjenom određenih izmjena u radnim procesima, te se već vide određeni rezultati. U narednoj godini planirano je da se uključi još dodatnih 6 sudova.

Uočeni problemi:

- ◆ Nedovoljno korištenje zakonskih instituta koji su definisani i doprinose efikasnijem vođenju sudskih postupaka. Ti instituti su jasno definisani procesnim zakonima, ali ih sudije rijetko ili skoro nikako ne koriste.
- ◆ Koristeći argument nezavisnosti sudije u radu, došlo se do velikih razlika u postupanju – kako sudova, tako čak i sudija istog odjeljenja istog suda – što u konačnici dovodi do nejednakosti građana pred zakonom i pravne nesigurnosti. To neminovno ima utjecaja i na kvalitet sudskih odluka. Poštujući princip nezavisnosti, koji, međutim, u isto vrijeme treba posmatrati u korelaciji sa principima odgovornosti, pravne sigurnosti i jednakosti građana pred zakonom, potrebno je dalje raditi na harmonizaciji sudske prakse i unapređenju kvaliteta u radu. To podrazumijeva i razvijanje dijaloga između svih sudskih instanci putem prikladnih stručnih foruma, sastanaka i edukacija.
- ◆ Neravnomjeran način preraspodjele administrativnog osoblja u sudovima i neadekvatna preraspodjela i delegacija administrativnih poslova i zadataka u sudovima.

Sistem za automatsko upravljanje komunalnim predmetima i predmetima sporova male vrijednosti (SOKOP)

Poseban problem bh.pravosuđa je broj neriješenih komunalnih predmeta, kako izvršnih tako i parničnih. Iako su poduzimane mnogobrojne mjere, ipak problem velikog broja komunalnih predmeta i dalje postoji.

Šta je VSTV poduzeo?

VSTV implementira SOKOP Mal sistem u prvostepenim sudovima u BiH (Sistem za elektronsko podnošenje i obradu predmeta male vrijednosti tzv. komunalnih predmeta). Sistem se trenutno implementira ili je u fazi implementacije u 26 prvostepenih sudova i 15 tražitelja izvršenja/tužitelja. Na sjednici koja je održana 23. marta 2017. godine VSTV BiH je donio odluku o obaveznoj implementaciji sistema za sve prvostepene sudove u BiH.

Bez obzira na sve prednosti koje pruža elektronska obrada predmeta putem SOKOP sistema sudovi i komunalna preduzeća i dalje se susreću sa brojnim problemima u radu i naplati dugovanja iz izvršnog postupka. U svrhu prevazilaženja tih problema, VSTV BiH, u skladu sa svojim nadležnostima poduzima određene aktivnosti, kako bi se povećala efikasnost sudova i izvršnog postupka:

- ◆ Nedostupnost informacija o imovini/ličnim primanjima dužnika odnosno izvršenika. U tu svrhu provode se aktivnosti usmjerene na promociju efikasnijeg predmeta/sredstva izvršenja, pri čemu su u aktivnost uključeni svi relevantni akteri (pokretači postupka, ovlašteni kontrolori podataka, sudovi i Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH)
- ◆ Organizacija poslovnih procesa izvršnih odjeljenja u sudovima
- ◆ Posebno mjesto u "komunalnoj problematici" zauzima Općinski sud Sarajevo, obzirom da je u navedenom sudu evidentirano 49% komunalnih predmeta u odnosu na cijelo bh. pravosuđe.

U svrhu rješavanja navedenog problema, VSTV BiH je formirao Upravni odbor za smanjenje broja komunalnih predmeta u Općinskom sud Sarajevo. Usvojen je Akcioni plan za smanjenje broja komunalnih predmeta, koji predviđa određene mjere, čijom realizacijom bi se uveliko doprinijelo smanjenju broja predmeta pred ovim sudom. Jedna od najznačajnijih mjera Akcionog plana koja je realizovana u izvještajnom periodu odnosi se na implementaciju SOKOP Mal sistema u Kantonu Sarajevo. Općinski sud u Sarajevu i pet komunalnih preduzeća u toku 2017.godine počeli su sa radom u sistemu. Uvođenjem sistema značajno je smanjen broj predmeta u ovom sudu, zahvaljujući ažuriranju baza komunalnih preduzeća i suda. Također, uspostavljena je saradnja i sa predstavnicima nadležnih organa u Kantonu Sarajevo - Vlada Kantona Sarajevo i Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo, kako bi se pronašli adekvatni mehanizmi koji će doprinijeti rješavanju komunalne problematike u ovom kantonu.

- ◆ Pronalaženje modaliteta unapređenja izvršnog postupka izmještanjem komunalnih/izvršnih predmeta iz sudova

Imajući u vidu problem velikog broja izvršnih predmeta u sudovima, VSTV je u februaru 2015. godine izradilo i usvojilo analizu za izmještanje komunalnih predmeta iz sudova na javne/privatne agencije. Kao nastavak ove aktivnosti, u toku 2017.godine vršene su određene analize o izboru adekvatnog modela (sa stanovišta profesionalne zajednice) i u septembru je na temu reforme izvršnog postupka održan TAIEX regionalni seminar, koji je dao značajne zaključke. U toku je realizacija usvojenog

zaključka koji se odnosi na formiranje radne grupe i definisanje mjera Akcionog plana (u aktivnost su uključeni predstavnici entitetskih ministarstava pravde, Ministarstva pravde BiH, Pravosudne komisije Brčko distrikta, Svjetske banke i VSTV BiH).

Uočeni problemi:

- ◆ Veliki broj neriješenih izvršnih predmeta i dalje predstavlja najveću prepreku ka postizanju većeg stepena efikasnosti pravosudnog sistema u BiH. I pored uspostave SOKOP-Mal sistema u prvostepenim sudovima i dalje je primjetan nizak stepen naplate komunalnih potraživanja putem suda. Zbog neadvekatnog pristupa informacijama, veliki broj izvršnih predmeta se provodi na pokretnim stvarima izvršenika, a sve iz razloga nemogućnosti dobivanja podataka o dužniku u cilju utvrđivanja njegove imovine. Kako bi se uspješno realizirale sve preporuke Evropske komisije koje se odnose na efikasnost pravosudnih institucija u BiH, potrebno je provesti aktivnosti usmjerene na reformu izvršnog postupka odabirom optimalnog modela sistemskog rješenja izvršnog postupka za BiH, slijedeći pozitivnu praksu zemalja EU i regiona.

Modernizacija pravosudnih institucija u BiH

Većina pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini nije imala kapitalnih ulaganja odnosno ulaganja u infrastrukturu, niti zadovoljava osnovne standarde u pogledu sigurnosti sudija, funkcionalnosti sudnica, pisarnica i arhiva zaštite svjedoka, odgovarajućih prostorija za advokate i njihove klijente, te pristupa za invalide. Nedostatak adekvatnih uslova za rad direktno utiče na efikasnost pravosuđa.

Stoga je VSTV BiH u okviru Projekta unaprjeđenja efikasnosti pravosuđa uspješno realizovalo niz aktivnosti usmjerenih ka stvaranju fizičkih i tehničkih preduvjeta za efikasan rad pravosudnih institucija u pogledu proširenja prostornih kapaciteta, funkcionalne organizacije prostora, njihovog opremanja, te poboljšanja sigurnosnog aspekta.

Šta je VSTV poduzeo?

Opremanje pravosudnih institucija u BiH koje su izgrađene i rekonstruisane u sklopu IPA programa Delegacija Evropske unije u BiH je izdvojila sredstva putem programa IPA za rekonstrukciju i izgradnju pravosudnih institucija. Međutim nisu bila obezbijedena sredstva za opremanje pravosudnih institucija. Projektnim prijedlogom Projekta unaprjeđenja efikasnosti pravosuđa planirana je nabavka namještaja za određeni broj pravosudnih institucija, koje će biti izgrađene i rekonstruisane u sklopu programa IPA 2015.

VSTV-u BiH je putem Projekta unaprjeđenja efikasnosti pravosuđa II za ovu namjenu izdvojilo sredstva u iznosu cca. 300.000 EUR.

Proveden je postupak javne nabavke za nabavku namještaja i opremanje sljedećih pravosudnih institucija:

1. Nova zgrada Osnovnog suda u Banja Luci
2. Novoizgrađeni sprat na zgradi Okružnog suda u Banja Luci
3. Nova zgrada Kantonalnog suda u Bihaću
4. Nova zgrada Općinskog suda u Tuzli

Izgradnja nove zgrade u Olovu u kojoj će biti smješteno Odjeljenje Općinskog suda u Visokom

Odjeljenje suda u Olovu smješteno je u zgradi izgrađenoj 1932. godine koja je bila u izuzetno lošem stanju. Objekat je bio potpuno neuslovan za rad odjeljenja suda, obzirom da je dotrajavao, te nije zadovoljavao ni minimum standarda za obavljanje pravosudne funkcije. U zgradi Odjeljenja Općinskog suda u Visokom smještenog u Olovu je bila ugrožena sigurnost kako uposlenih, tako i stranaka.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u 2013. godini izdvojila sredstva, te je izrađena projektna dokumentacija za izgradnju nove zgrade u kojoj će biti smješteno odjeljenje suda, te je pribavljena urbanistička saglasnost.

VSTV BiH je shodno rezultatima procjene fizičkog stanja objekata pravosudnih institucija i u saradnji sa donatorom Vladom Norveške razmotrio prijedlog usmjeravanja neutrošenih sredstava na izgradnju zgrade Odjeljenja Općinskog suda u Visokom smještenog u Olovu.

Nakon odobrenja donatora VSTV je okviru PUEP II projekta proveo postupak javne nabavke za izvođenje radova i usluge stručnog nadzora na radovima izgradnje nove zgrade u Olovu u kojoj će biti smješteno odjeljenje suda.

Radovi na izgradnji zgrade su započeti 18.10.2017. godine i planirani su da budu završeni u mjesecu aprilu 2018. godine.

Za ovu namjenu Vlada Norveške je izdvojila sredstva u iznosu od 583.000 KM.

Uočeni problemi:

- ◆ Većina pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini i dalje ne zadovoljava osnovne standarde u pogledu sigurnosti sudija i uposlenih, funkcionalnosti sudnica, pisarnica i arhiva, zaštite svjedoka, energetske efikasnosti, te pristupa za invalide. Nedostatak adekvatnih uslova za rad direktno utiče na efikasnost pravosuđa. Potrebno je da sudovi prilikom budžetskog planiranja više pažnje usmjere na dobivanje sredstava za rekonstrukcije i održavanje zgrada pravosudnih institucija

Odnosi s javnošću

Poznato je da je trenutno povjerenje javnosti u bh.pravosuđe na veoma niskom stepenu, te da je potrebno da VSTV poduzme određene aktivnosti po pitanju jačanja povjerenja građana u pravosudni sistem BiH.

Šta je VSTV poduzeo?

- ◆ U toku izvještajnog perioda rađeno je na izradi nacrtu komunikacijske strategije i implementaciji ostalih aktivnosti.
- ◆ Prvi nacrt komunikacijske strategije izrađen je u aprilu, a predstavljen je na sjednici Vijeća u mjesecu oktobru. Tada je odlučeno da se formira Radna grupa za izradu komunikacijske strategije s ciljem unapređenja prve verzije strategije. Prvi sastanak Radne grupe održan je u decembru te su članovi grupe donijeli zaključak da je potrebno promijeniti sadržaj i neke dijelove iz prvog nacrtu.

Ostale aktivnosti:

- ◆ U decembru je na Sjednici Vijeća formirana Radna grupa za izradu Komunikacijske strategije s ciljem unapređenja prvobitnog nacrtu strategije.
- ◆ U decembru se Projekat pridružio ovogodišnjoj međunarodnoj kampanji "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" u cilju jačanja svijesti o različitim vrstama nasilja nad ženama koje se svakodnevno dešava, kako u našoj zemlji, tako i širom svijeta. U kontekstu promocije aktivizma, za projektne službenike je održana cjelodnevna edukacija na temu "Rodne predrasude u radnim odnosima i primjena prava".
- ◆ U decembru završena procedura za angažman profesionalne firme koja će uraditi "Finalno istraživanje zadovoljstva korisnika" u općinskim sudovima u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Osnovnom sudu u Banja Luci.
- ◆ U periodu od 6. do 17. novembra i od 17. do 28. aprila organizovane su „Sedmice sudske nagodbe“ u saradnji sa svim sudovima u BiH. Navedena aktivnost je praćena medijskom kampanjom u vidu izrade saopštenja za javnost, informacija koje su objavljene u svim štampanim i elektronskim medijima u BiH. Također su organizovana brojna gostovanja na državnim i lokalnim TV i radio stanicama. Izrađeni su i plakati koji su distribuirani svim sudovima.
- ◆ U oktobru su organizovana i održana dva jednodnevna seminara na temu „Savremeno komuniciranje s javnošću“ u Sarajevu i Banja Luci, a u saradnji s centrima za edukaciju sudija i tužilaca FBiH i RS;
- ◆ U septembru je organizovan koordinacijski sastanak VSTV-a, donatora i međunarodnih institucija koji podržavaju pravosuđe Bosne i Hercegovine.
- ◆ U septembru organizovana dvodnevna međudržavna radionica „Reforma izvršnog postupka–način unapređenja efikasnosti pravosuđa“ u saradnji sa Generalnom direkcijom Evropske komisije za proširenje putem Instrumenta za tehničku/savjetodavnu pomoć i razmjenu informacija (TAIEX).
- ◆ U julu je u prostorijama VSTV-a BiH organizovana ceremonija povodom potpisivanja Memoranduma o razumijevanju za izgradnju nove zgrade Odjeljenja Općinskog suda u Visokom smještenog u Olovu.
- ◆ Tokom maja i juna organizovana su četiri okrugla stola "Pravosuđe i mediji" tokom kojih se diskutovalo o temama razumijevanja rada pravosuđa i medija, odnosa pravosudnih institucija s medijima, prisustva novinara u sudskim postupcima, ograničenja pristupa informacijama u sudskim predmetima, izloženosti pravosudnih institucija medijskoj kritici, te odgovornost i stručnost novinara.
- ◆ U junu je puštena u rad Interaktivna mapa o radu 80 sudova u BiH kao dio web portala pravosudje.ba što predstavlja jednu tehnološku novinu u pravosuđu koja će građanima olakšati pristup sudovima, a rad sudova učiniti transparentnijim i efikasnijim.
- ◆ U maju organizovana ceremonija povodom izgradnje novog centra za obradu i pohranu podataka pravosudnog informacionog sistema u BiH.
- ◆ U maju organizovan sastanak s predstavnicima 22 nevladine organizacije s ciljem otvaranja dijaloga VSTV-a BiH i civilnog društva u okviru Projekta ICEA i unapređenja pristupa pravdi.
- ◆ Izrađena je i objavljena različita saopštenja za javnost, obavijesti ili informacije.

Planovi za naredni period u pogledu povećanja efikasnosti sudova

1. Nastavak primjene planova rješavanja predmeta u sudovima;
2. Analiza učinka orijentacijskih mjerila za rad sudaca i stručnih suradnika i eventualne izmjene istih
3. Jačanje menadžerskih kapaciteta, predsjednika sudova i rukovodilaca sudskih odjeljenja kroz nastavak obuka u saradnji sa entitetskim centrima za edukaciju
4. Nastavak provođenja aktivnosti u sudovima s ciljem reorganizacije poslovnih procesa
5. Praćenje rješavanja predmeta ratnih zločina
6. Nastavak održavanja „Sedmica sudske nagodbe“
7. Nastavak implementacije SOKOP Mal sistema u sudovima
8. Provođenje aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje izvršnog postupka u BiH
9. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju aneksa zgrade Općinskog suda u Zenici, te rekonstrukciju postojećeg objekta
10. Izrada projektne dokumentacije za pravosudne institucije u BiH u kojima će se izvoditi radovi u sklopu programa IPA 2017
11. Nabavka namještaja i opremanje zgrade u kojoj će biti smješteno odjeljenje Općinskog suda u Visokom
12. Unapređenja odnosa sa javnošću s ciljem povećanja razumijevanja i informiranja građana o radu pravosudnih institucija i njihovom značaju za cjelokupno društvo
13. Izrada komunikacijske strategije

KLJUČNA ZAPAŽANJA KONFERENCIJE

Radna grupa I: Imenovanje i ocjenjivanje

Tema: Imenovanje i ocjenjivanje

1. Podržava se inicijativa za izmjenu Zakona o VSTV-u BiH u vezi postupka imenovanja sudija i tužilaca;
2. Predlaže se uvođenje redovnog psihosocijalnog testa prilikom izbora kandidata u postupku imenovanja;
3. Radna grupa je izrazila zabrinutost u vezi sa prijedlogom za raspisivanje konkursa jednom godišnje i prijedlogom za uvođenje pismenog testa kandidata za pozicije osnovnog nivoa;
4. Predlaže se da se imenovanje na više sudove i tužilaštva provodi putem internog konkursa u okviru kojeg će se pribaviti mišljenje višeg suda odnosno tužilaštva o kandidatima;
5. Podržava se inicijativa da se sudije i tužioce osnovnog nivoa imenuju putem javnog konkursa;
6. Podržava se uvođenje prava na žalbu na odluku o imenovanju;
7. Radna grupa smatra da je u postupku imenovanja sudija i tužilaca potrebno dati prednost kandidatima sa radnim iskustvom na pozicijama stručnih saradnika;
8. Propisati zakonski obavezu ocjenjivanja za sve nosioce pravosudnih funkcija i u periodu od 3 godine;
9. Potrebno je nastaviti raditi na unaprjeđenju važećih kriterija za ocjenjivanje rada sudija i tužilaca na način da:
 - ◆ kvalitativni kriteriji dobiju veći značaj u ocjenjivanju rada nosilaca pravosudnih funkcija
 - ◆ se pooštire uslovi za ostvarenje ocjene rada „izuzetno uspješno obavlja pravosudnu funkciju“.
10. Potrebno je izmijeniti način ocjenjivanja sudija vrhovnih sudova;
11. Propisati da ocjenjivani nosilac pravosudne funkcije ima pravo pristupa dokumentima u postupku ocjenjivanja;
12. Neophodno je da VSTV uključi predstavnike pravosudne zajednice u proces izmjene kriterija za ocjenjivanje;

Radna grupa II: Integritet i odgovornost

Finansijski izvještaji nosilaca pravosudnih funkcija

1. VSTV BiH će u novi obrazac uvrstiti podatke iz prethodnih finansijskih obrazaca, te nakon njihovog unošenja dostaviti nosiocima pravosudnih funkcija na saglasnost u vezi njihove vjerodostojnosti;
2. Osigurati efikasan sistem praćenja i provjere tačnosti podataka unesenih u finansijske obrasce;
3. Zakonom o VSTV BiH treba regulisati ovlaštenja VSTV-a BiH u postupku provjere imovinskog kartona nosilaca pravosudnih funkcija;

Disciplinski postupci u pravosuđu

1. Treba razmotriti najbolji model neovisnosti UDT-a u odnosu na VSTV BiH;
2. Poželjno je da glavni disciplinski tužilac bude neko sa sudačkim/tužilačkim iskustvom;
3. Najveći broj disciplinskih prekršaja se odnosi na kašnjenja nosilaca pravosudnih funkcija u preduzimanju procesnih radnji u sudskim postupcima. Predsjednici sudova/predsjednici odjeljenja i glavni tužioci/šefovi odjela trebaju provoditi ovlaštenja (kao što su npr. zakonitost rada suda) propisana zakonom i Pravilnikom o unutrašnjem sudskom poslovanju, te uspostavom internog sistema nadzora u skladu sa planom integriteta njihove institucije, da preveniraju i prijavljuju ove disciplinske prekršaje;
4. Potrebno je disciplinske predmete dodjeljivati nasumično disciplinskim komisijama VSTV-a BiH;
5. Generalno, prema svojoj prirodi disciplinski postupci su hitni postupci, međutim, treba definirati koji se disciplinski predmeti smatraju prioriternim u radu (npr. predmeti za koje je interes javnosti veliki i slično);
6. Potrebno je Zakonom o VSTV-u BiH definirati način i obim objavljivanja disciplinskih odluka;

Integritet pravosudnih institucija:

1. VSTV BiH će osigurati efikasan mehanizam kontrole i nadzora nad implementacijom planova integriteta u pravosudnim institucijama u BiH;

Radna grupa III: Efikasnost i kvalitet (tužilaštava)

Tema: Efikasnost i kvalitet (tužilaštva)

1. Trenutna organizacija tužilaštava u BiH koja za posljedicu ima veliki broj putovanja tužilaca radi zastupanja optužnica pred sudovima, značajno utiče na efikasan i kvalitetan rad tužilaca. Potrebno je da, kroz zajedničke sastanke i saradnju, VSTV BiH i izvršna vlast pokrenu dijalog koji će dovesti do rješenja ovog problema.
2. Na kvalitet rada tužilaca utiče i kvalitet izbora tužilaca. U postupku imenovanja potrebno je pojačati kriterije za prvi ulazak u pravosuđe (razmotriti posebno ocjenjivanje stručnih saradnika i pripravnika iz tužilaštava i uzimati u obzir mišljenje glavnih tužilaca).
3. Potrebno je nastaviti sa praksom identifikovanja i prikupljanja dobrih praksi postupanja i rada tužilaštava i omogućiti dijeljenje takvih praksi između tužilaštava, među kojima je i dobra praksa kreiranja stalnih istražnih timova sastavljenih od tužilaca i istražitelja.
4. Potrebno je da Tužilaštvo BiH organizuje redovne sastanke sa tužilaštvima svih nivoa kako bi se razgovaralo o problemima koji nastaju prilikom prenosa predmeta i svim drugim pitanjima u vezi sa procesuiranjem predmeta ratnih zločina. VSTV BiH će u narednom periodu razmotriti izmjene Pravilnika o orjentacionim mjerilima na način da se, u situacijama prenošenja predmeta u fazi nakon podignute optužnice iz Tužilaštva BiH u okružna, kantonalna tužilaštva i Tužilaštvo Brčko distrikta BiH, posebno vrednuje angažman tužioca u okružnom, kantonalnom i Tužilaštvu Brčko distrikta BiH, koji će biti zadužen takvim predmetom.
5. Potrebno je pojačati odgovornost glavnih tužilaca za dužinu trajanja rješavanja prijave i istraga i poštovanje zakonskih rokova kroz stalni nadzor nad radom tužilaca.
6. Potrebno je nastaviti sa specijalističkim obukama tužilaca, kao i inicirati isti model edukacije za sudije.
7. Konstatuje se da je potrebno nakon što je u prethodnom periodu fokus bio na unapređenju efikasnosti rada tužilaštava, u budućnosti staviti fokus na kvalitet rada tužilaštava, a sve u skladu sa PeerReview preporukama.

Radna grupa IV: Efikasnost i kvalitet (sudovi)

Tema: Efikasnost i kvalitet (sudovi)

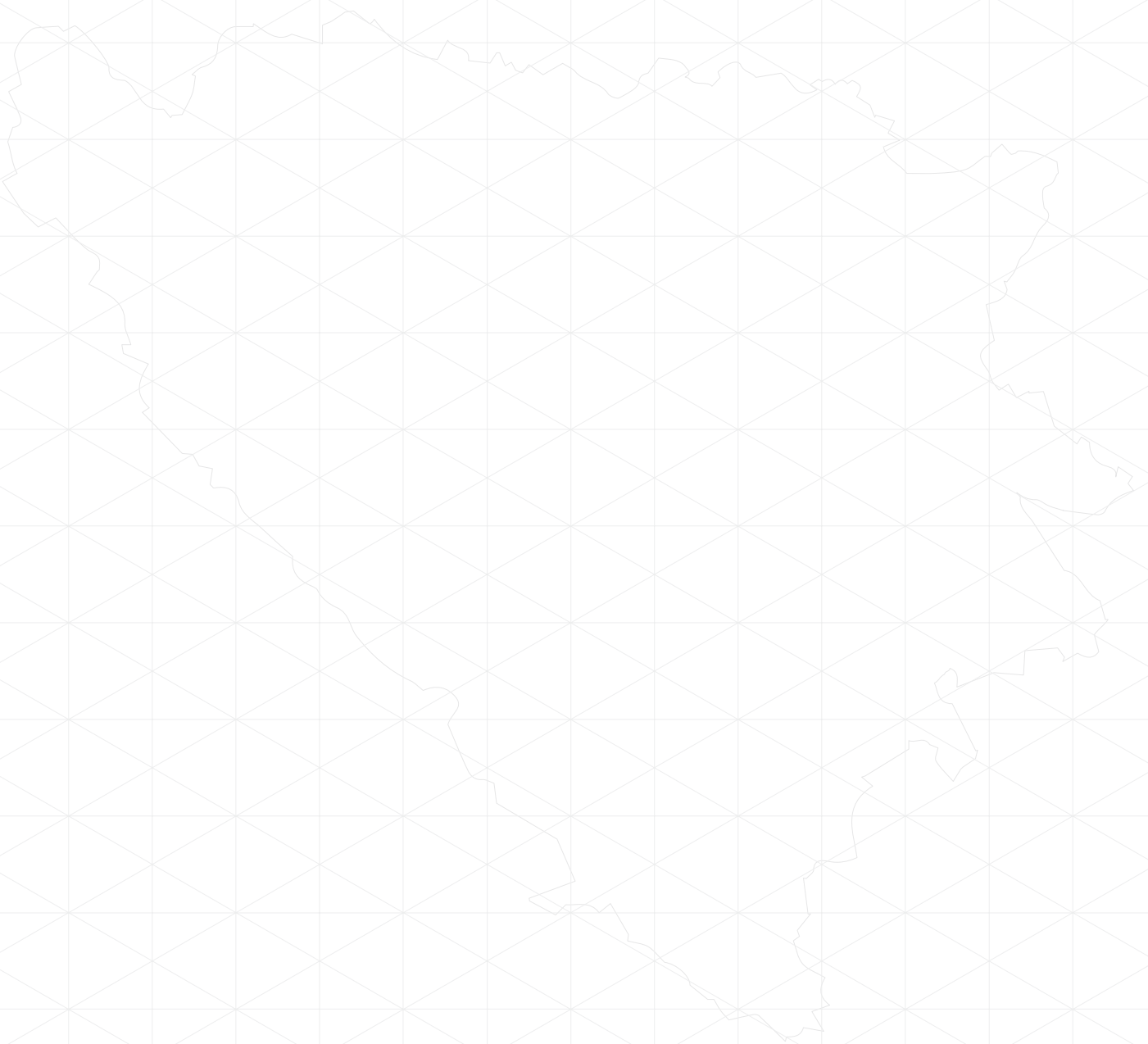
1. Ubrzati i unaprijediti proces imenovanja nosilaca sudskih funkcija, s ciljem izbora najkvalitetetnijeg kadra.
2. U procesu imenovanja rukovodilaca pravosudnih institucija potrebno je uvesti kao obavezan kriterij pripremu programa rada suda u okviru mandata.
3. S ciljem postizanja veće ažurnosti sudova potrebno je da predsjednici sudova vode računa o ravnomjernoj preraspodjeli predmeta unutar suda (kako po broju, tako i prema starosti predmeta), te preispitati promjenu uloge i raspodjele zadataka nesudskog osoblja, kao i jačanju timskog rada i rada pod mentorstvom.
4. S ciljem efikasnijeg rada sudova potrebno je da izbor šefova sudskih odjeljenja bude transparentan i proveden prema definisanim kriterijima. Stoga je potrebno da VSTV BiH organizira radionice za predsjednike svih sudova kako bi se upoznali sa efikasnijim modelom izbora šefova sudskih odjela prema uzoru na model implementiran u okviru aktivnosti VSTV-a BiH.
5. Predsjednici sudova i šefovi odjela su odgovorni za ispravnost evidentiranja iskazivanja predmeta završenih u CMS sistemu. Neophodno je da šefovi sudskih odjeljenja vrše kontrolu iskazivanja predmeta završenih od strane sudija u svojim odjelima.
6. Potrebno je preispitati adekvatnost i efikasnost važećeg sistema alternativnog načina rješavanja sporova.
7. Potrebno je da sudovi ulože veće napore i trud u primjeni instituta sudske nagodbe prilikom rješavanja sporova i razmotriti prednosti primjene sistema unutar sudske medijacije.
8. Potrebno je insistirati na dosljednom poštivanju odredaba Zakona o parničnim postupcima od strane sudova, a koje se tiču i utiču na procesnu disciplinu i efikasnost postupka, shodno pozitivnoj praksi implementacije aktivnosti VSTV-a BiH.
9. Inicirati Izmjene ZPP-a s ciljem izmjena odredaba koje utiču na efikasnost trajanja sudskog postupka.
10. Potrebno je insistirati na reformi izvršnog postupka u skladu sa preporukama Pododobora za pravdu, slobodu i sigurnost (SAA).
11. Potrebno je pronaći adekvatno zakonsko rješenje problema nejednake opterećenosti sudova.

Radna grupa V: Procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala sa posebnim osvrtom na saradnju tužilaca sa agencijama za provođenje zakona

Tema: Procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala sa posebnim osvrtom na saradnju tužilaca sa agencijama za provođenje zakona

1. Saradnja između tužilaštava i agencija za provođenje zakona na svim nivoima je ključna za procesuiranje korupcije i organizovanog kriminala, te je u okviru ove saradnje naročito potrebna stalna koordinacija aktivnosti, razmjena informacija, te jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta svih učesnika u borbi protiv korupcije.
2. Potrebno je unaprijediti i usavršiti praksu uspostavljanja zajedničkih istražnih timova tužilaštava i policije, što može biti dobar alat u istraživanju i procesuiranju krivičnih djela korupcije.
3. Potrebno je intenzivirati finansijske istrage s ciljem povećanja kvalitete i efikasnosti procesuiranja koruptivnih krivičnih djela i oduzimanja protupravno stečene imovinske koristi.
4. Neophodna je kontinuirana zajednička edukacija tužilaca i policije.
 - ◆ Zajedničke edukacije tužilaca i ovlaštenih službenih lica mogu doprinijeti boljoj razmjeni informacija i ujednačavanju kapaciteta, te je potrebno nastaviti pružati podršku i organizovati zajedničke edukacije, naročito na temu procesuiranja koruptivnih krivičnih djela, uz istovremeno učešće predstavnika različitih institucija koje djeluju u borbi protiv korupcije.
 - ◆ Neophodno je jačati i kapacitete sudija na isti način kako je to rađeno sa tužiocima.
5. Potrebno je preduzimati istraživačke mjere i mjere u praksi, s ciljem otkrivanja uzroka korupcije. Iz ovog razloga potrebno je raditi i na povezivanju pravosudne i akademske zajednice, radi zajedničkih istraživanja.
6. Nastaviti analizirati razloge za oslobađajuće presude u predmetima koruptivnih krivičnih djela, te na osnovu zaključaka predložiti mjere za unapređenje kvalitete rada u ovoj oblasti.
7. Potrebno je uspostaviti funkcionalan način saradnje i razmjene informacija između institucija za reviziju javnog sektora i tužilaštava, te usaglasiti principe saradnje i način komunikacije. Ovo može podrazumijevati obuku tužilaca i stručnih saradnika za razumijevanje terminologije revizorskih izvještaja, identifikaciju elemenata krivičnog djela, saradnju sa revizorskim institucijama, unapređenje provjere i istraga u vezi sa navodima iz revizorskih izvještaja i mehanizama podrške, te istovremeno unaprijediti kapacitete i praksu institucija za reviziju javnog sektora za prepoznavanje elemenata krivičnih djela i isticanje istih u izvještajima.
8. Tužilaštva i institucije za reviziju javnog sektora trebaju osnažiti komunikaciju prema javnosti radi boljeg razumijevanja uloga i mandata ovih institucija, značenja revizorskih izvještaja i postupanja tužilaštava po revizorskim izvještajima.
9. Poželjno je jačati kapacitete tužilaštava u segmentu stručnog rada iz oblasti ekonomije i finansija, a s ciljem unapređenja efikasnosti rada u oblasti predmeta privrednog kriminala i korupcije.

SPIŠAK UČESNIKA

IME I PREZIME

INSTITUCIJA/ORGANIZACIJA

Adem Jakupović	Notarska komora FBiH/ predsjednik
Admir Katica	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šef Kabineta
Admir Suljagić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ direktor Sekretarijata
Aida Šain	Okružni privredni sud Sarajevo/ predsjednica
Ajša Softić	Ministarstvo pravde FBiH/ sekretar
Alberto Comito	Ambasada Italije u BiH/ prvi sekretar
Alma Džaferović	Udruženje tužilaca FBiH/ članica/ tužiteljica
Alma Hasanović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ disciplinska tužiteljica
Alma Tirić	Federalno tužilaštvo FBiH/ zamjenica glavnog tužitelja
Aljaš Župan	Ambasada Slovenije u BiH/ zamjenik ambasadora
Amela Trožić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravica
Amra Omerbašić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ referent
Ana Bilić Andrianić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šefica projekta za sudove
Ana Obradović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šefica projekta za ratne zločine
Andrea Sporer	OHR/ pravna savjetnica
Anika Kešelj	Kantonarno tužilaštvo KS/ zamjenica glavne tužiteljice
Arben Murtezić	CEST FBiH/ direktor
Asmir Koričić	Okružni privredni sud Banja Luka/ predsjednik
Azra Kalabić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ referent
Berina Alihodžić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ članica/ tužiteljica
Biljana Marković	Udruženje tužilaca RS/ članica/ tužiteljica
Biljana Potparić Lipa	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ direktorica
Bojan Stević	Okružni sud Trebinje/ predsjednik
Boris Stjepanović	Ambasada Njemačke u BiH/ politički savjetnik
Božana Gužvić	Okružni privredni sud Bijeljina/ predsjednica
Branislav A.Rakić	Advokatska komora RS/ predsjednik
Branka Skoko	Viši privredni sud Banja Luka/ zamjenica predsjednika
Branko Perić	Sud BiH/ sudija
Dajana Čelebić	Asocijacija za demokratske inicijative/ predsjednica
Damjan Kaurinović	Apelacioni sud Brčko distrikta BiH/ predsjednik
Daniela Đerić	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ konzultantica
Dino Muslić	Udruženje sudija FBiH/ sudija

Dragan Kravac	Granična policija BiH/ mlađi inspektor centralne istražne kancelarije
Dragi Milošević	MUP RS
Dragomir Vukoje	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ član/ sudija
Drino Galičić	Delegacija Evropske unije u BiH/ pravni savjetnik
Edisa Šikalo	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ službenica za odnose s javnošću
Eldin Karić	Mreža ACCOUNT/ direktor
Elmerina Ahmetaj Hrelja	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ voditeljica Komponente 2
Enes Bikić	Pravni fakultet Univerziteta u Zenici/ dekan
Enes Šehić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravnik
Enes Zeljković	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova/ inspektor u federalnoj istražnoj službi kriminalističke policije
Ermin Sarajlija	OSCE BiH/ projektni menadžer
Fadila Amidžić	Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona/ glavna tužiteljica
Fata Nadarević	Kantonalni sud u Bijaču/ predsjednica
Francesco De-Sanctis	OSCE BiH/ šef Odjela za vladavinu prava
Francesco Troja	Delegacija Evropske unije u BiH
Franjo Ravlija	Kantonalni sud Široki Brijeg/ sudija
Goran Beatović	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Sektor za koordinaciju i saradnju/ inspektor za saradnju
Gorana Žagovec Kustura	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ pravna savjetnica
Gordana Osmančević	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravica
Gordana Tadić	Tužilaštvo BiH/v.d. glavna tužiteljica
Hajrija Sijerčić Čolić	Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu/ dekanesa
Hajro Pošković	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ zamjenik direktora Sekretarijata
Halid Genjac	Ustavna komisija PSBIH - Dom naroda/ predsjedavajući
Haris Grizović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravnik
Igor Stojanović	Centri civilnih inicijativa/ direktor za razvoj
Ilma Amautović	Delegacija Evropske unije u BiH/ asistentica
Indira Hadžimehmedović	Kantonalni sud Tuzla/ predsjednica
Ivana Korajlić	Transparency International/ izvršna direktorica
Jadranka Ivanović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ članica/ advokatica
Jadranka Lokmić-Misirača	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ potpredsjednica/ tužiteljica
Jan Petry	Delegacija Evropske unije u BiH
Jasenka Džino	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ referent
Jasmin Čalija	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravnik

Jasmin Jahjaefendić	Kantonalni sud Sarajevo/ predsjednik
Jasna Kilalić	USAID/ zamjenica direktora Ureda za demokratiju
Jelena Vukadinović	Ministarstvo pravde RS/ pomoćnik ministra u Resoru za poslove notarijata, advokature, pravobranilaštva, besplatne pravne pomoći i sporovođenje Strategije za borbu protiv korupcije
Jeroen Hooijer	Delegacija Evropske unije u BiH/ šef Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu saradnju pri Generalnoj direkciji za pravdu i prava korisnika Evropske komisije
Jovanka Jovanović	Okružni privredni sud Doboj/ predsjednica
Katarina Peroš	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šefica Odjela za evropske integracije i strateško planiranje
Katica Jozak-Madžar	Kantonalni sud Novi Travnik/ predsjednica
Kenan Ališah	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ zamjenik šefa Odjela za sudove
Kenan Henda	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ pravni savjetnik
Lara Obrenović	Ambasada Holandije u BiH/Odjel vladavine prava/ viša službenica
Lejla Konjić	Udruženje sudija Suda BiH/ predsjednica
Lékó Zoltán	Ambasada Mađarske u BiH
Luka Dabić	Kantonalno tužilaštvo Posavskog kantona/ glavni tužilac
Ljubiša Pandurević	SIPA
Mahmut Švraka	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ član/ glavni tužilac
Maja Kapetanović	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ pravna savjetnica
Marija Čolić	Kantonalni sud Odžak/ predsjednica
Marjana Popović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ glasnogovornica
Maša Aljević	Pravni fakultet Univerziteta u Zenici/ prodekanesa za nastavu i studentska pitanja
Mersiha Mahmutović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravica
Michella Matuella	Delegacija Evropske unije u BiH/ šefica Odjela za BiH i Albaniju pri Generalnoj direkciji za politiku susjedstva i pregovore o proširenju Evropske komisije
Milan Tegeltija	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ predsjednik
Milijana Buha	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ članica
Milorad Novković	Vrhovni sud FBiH/ predsjednik
Mima Bresan	Delegacija Evropske unije u BiH/ savjetnica
Mirsad Omerović	Policija Brčko distrikta BiH/ istražilac u Odsjeku za sprečavanje i suzbijanje privrednog kriminaliteta i korupcije i finansijske istrage
Mirza H. Omerović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće/ zamjenik glavne disciplinske tužiteljice
Mišo Krstović	Ministarstvo pravde BiH/ stručni savjetnik u Sektoru za pravosudne organe
Mladen Mitrović	Okružno javno tužilaštvo Prijedor/ glavni tužilac
Monika Mijić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ članica
Nataša Erbez	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ referent za odnose s javnošću
Nebojša Matović	Udruženje stručnih saradnika i savjetnika BiH/ član Upravnog odbora

Nedžmija Kukričar	Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH/ stručni savjetnik za inspekcijски nadzor
Nera Šćuk	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravica
Nezir Pivić	Ministarstvo pravde BiH/ zamjenik ministra pravde
Paul Horowitz	Ambasada SAD u BiH/ zamjenik šefa misije
Ranko Debevec	Sud BiH/ predsjednik
Richard Wood	Delegacija Evropske unije u BiH/ viši savjetnik i šef Odjela za vladavinu prava EUSR u BiH
Rusmir Šabeta	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šef Odjela za pravosudnu upravu
Ružica Jukić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ potpredsjednica
Sabina Karahasanović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ asistentica šefa Kabineta
Safet Pizović	Pravosudna komisija Brčko distrikta BiH/ predsjednik
Sana Čengić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ pravica
Sanela Paripović	USAID Projekt pravosuđa u BiH/ voditeljica Komponente I
Selim Karamehić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ član
Selma Učanbarlić	Centar za istraživačko novinarstvo/ novinarka
Senad Dautović	Kantonalno tužilaštvo Srednjobosanskog kantona/ glavni tužilac
Senaid Ibrahimefendić	Okružni sud Istočno Sarajevo/ predsjednik
Slada Ivelić	Notarska komora RS/ predsjednica
Slavo Lakić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ član
Slobodan Zec	Ministarstvo pravde RS/ pomoćnik ministra
Slobodanka Gaćinović	Okružno javno tužilaštvo Trebinje/ glavna tužiteljica
Smail Begović	Okružni privredni sud Trebinje/ predsjednik
Smajo Šabić	Udruženje sudija FBiH/ sudija
Snježana Čolaković	Kantonalni sud u Zenici/ predsjednica
Srđan Forca	Okružni sud Banja Luka/ sudija
Svetlana Brković	Udruženje tužilaca RS/ tužiteljica
Svetlana Marić	Okružni sud Banja Luka/ sudija
Šejla Brković	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ zamjenica šefa CMS
Tanja Glavonjić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šefica Odjela finansija
Tatjana Petrović Jovanović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šefica Odjela za pravna pitanja
Tomislav Čavić	CEST RS/ direktor
Tomislav Ljubić	Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona/ glavni tužilac
Vaso Marinković	Kantonalno tužilaštvo Kantona 10 Livno/ glavni tužilac
Vehid Šehić	Forum građana Tuzla/ predsjednik
Vera Bjelogrić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ šefica Odjela CMS

Vesna Antić	Vrhovni sud RS/ predsjednica
Vesna Čavar	Kantonalno tužilaštvo Zapadno-hercegovačkog kantona/ glavna tužiteljica
Vesna Kaknjo	Kantonalno tužilaštvo Zeničko-dobojskog kantona/ glavna tužiteljica
Vildana Helić	Kantonalni sud Tuzla/ sudija
Violanda Šubarić	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ članica
Zdenko Kovač	Kantonalno tužilaštvo Hercegovačko-neretvanskog kantona/ glavni tužitelj
Zekerija Mujkanović	Tužilaštvo Brčko distrikta BiH/ glavni tužilac
Zijad Hasić	Ustavnopravna komisija PSBIH Dom naroda/ sekretar
Zoran Bulatović	Udruženje tužilaca RS/ tužilac
Zoran Krtalić	Kantonalni sud Mostar
Želimir Lepir	Okružno javno tužilaštvo Banja Luka/ glavni tužilac
Željka Radović	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH/ članica

